

VAGGERYDS
KOMMUN

STRATEGISK PLAN OCH BUDGET 2023

MED PLAN 2024-2025

Kommunfullmäktige 2022-11-28 § XX

Diarienummer: KS2022/012

KF 28 november 2022

Innehållsförteckning

Kommunfullmäktiges beslut 2022-11-28	3
Uppdrag.....	7
Kommunalråden har ordet.....	8
Vision, värdegrund och övergripande mål	11
Styrning och uppföljning.....	14
Planering och uppföljning	15
Den kommunala koncernen.....	16
God ekonomisk hushållning	18
Finansiella mål	19
Mål inom arbetsgivarpolitiken	20
Miljöriktlinjer.....	20
Förväntad utveckling	21
Omvärldsanalys.....	21
Befolkningsutveckling	22
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	28
Vaggeryds kommuns ekonomiska förutsättningar	32
Driftverksamhet, budget 2023 med plan 2024-2025	32
Investerings- och exploateringsverksamhet	38

Kommunfullmäktiges beslut 2022-11-28

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta:

1. Budget för år 2023 med planer 2024-2025 för Vaggeryds kommun. Dokumentet innehåller övergripande mål, finansiella mål som ska styra verksamheten samt arbetsgivarpolitiska mål.

2. Resultat-, kassaflödes- och balansbudget för åren 2023-2024 enligt nedan specifikation.

Resultatbudget, mnkr	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter	153,6	160,3	164,0
Verksamhetens kostnader	-1 068,5	-1 112,3	-1 159,2
Avskrivningar	-53,6	-55,7	-57,4
Verksamhetens nettokostnader	-968,5	-1 007,7	-1 052,6
Skatteintäkter	744,5	778,7	813,7
Generella statsbidrag och utjämning	254,0	260,0	270,9
Resultat före finansnetto	30,0	31,0	32,0
Finansiella intäkter	5,0	5,0	5,0
Finansiella kostnader	-5,0	-5,0	-5,0
Resultat efter finansnetto	30,0	31,0	32,0

Balansbudget, mnkr	2023	2024	2025
Tillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	1 329,2	1 425,7	1 492,8
Finansiella anläggningstillgångar	158,0	163,0	168,0
Omsättningstillgångar	175,2	179,4	84,0
Summa tillgångar	1 662,4	1 768,1	1 744,8
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	862,5	893,5	925,5
Avsättningar	145,8	145,8	145,8
Kortfristiga skulder	135,2	135,2	205,2
Långfristiga skulder	518,8	593,5	468,2
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 662,4	1 768,1	1 744,8

Finansbudget, mnkr	2023	2024	2025
Medel från verksamheten			
Budgerat resultat	30,0	31,0	32,0
Avskrivningar	53,6	55,7	57,4
Summa:	83,6	86,7	89,4
Använda medel			
Skattefinansierade investeringar	142,0	132,8	100,7
Taxefinansierade investeringar	23,2	19,4	23,8
Exploateringsverksamhet	67,6	9,2	-160,5
Summa:	232,8	161,4	-35,9
Medel att anskaffa: (minus = negativt kassaflöde)	-149,2	-74,7	125,3

3. Interna ombudgeteringar 2022 mellan finansbudget och nämnderna avseende central lönepott om 11 914 tkr, kapitaltjänst 1 546 tkr, interna hyror 2 372 tkr samt tillägg för inflation 3 625 tkr. Kultur och fritidsnämnden erhåller 1 mnkr från finansförvaltningen 2022. För 2023 återställs finansförvaltningens och KFNs ramar enligt beslut i KF 2022-06-20 § 84.

4. Driftbudgeten förstärks 2022 med 1 mnkr till Kultur- och fritidsnämnden från finansförvaltningen. För 2023 är nämndens ram samma som KF beslut vid sammanträdet 2022-06-20 § 84.

5. Driftsbudgeten för år 2023 om 968,5 miljoner kronor, samt 1 007,7 i plan för 2024 och 1 052,6 mnkr för 2025 fastställs per nämnd enligt nedan fördelning:

Budgetramar (tkr)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Förändring 2023 vs 2022
Valnämnd	325	325	25	25	0
Revisionsnämnd	800	900	900	900	100
Överförmyndare	1 400	1 415	1 415	1 415	15
Kommunstyrelsen	67 317	70 545	70 545	70 545	3 228
Försörjningsstöd	11 475	12 305	12 565	12 783	830
Räddningstjänst	13 374	14 427	14 427	14 427	1 053
Teknisk nämnd	35 325	37 689	38 760	39 831	2 364
Miljö- och byggnämnd	5 609	5 846	5 846	5 846	237
Barn och utbildningsnämnd	447 455	464 055	467 041	474 214	16 600
Kultur och fritidsnämnd	34 184	34 404	34 404	34 404	220
Socialnämnd	291 208	301 046	306 203	310 989	9 838
Central lönepott	1 865	19 828	42 488	65 828	17 963
Finansförvaltning	4 063	5 680	13 076	21 388	1 617
Nämndbudget	914 400	968 465	1 007 696	1 052 595	54 065

6. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta investeringsbudgeten, skattefinansierad del, den avgiftsfinansierade delen samt exploateringsbudgeten enligt nedan tabell 1 för perioden 2022 – 2025.

Investeringsplanen, den avgiftsfinansierade planen samt exploateringsplanen för 2024 – 2025 antas som underlag för fortsatt planering.

Tabell 1. Investeringar och exploateringar under 2022 – 2023, planeringsår 2024-2025

Investeringar och exploateringar	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skattefinansierad verksamhet	65 188	142 005	132 775	100 735
<i>därav: självfinansierade objekt</i>	-3 900	0	0	0
Skattefinansierad verksamhet	61 288	142 005	132 775	100 735
Affärsdrivande verksamhet	10 700	23 200	19 400	23 800
Exploateringsverksamhet	-75 800	67 576	9 245	-160 450
Totalt inklusive självfinansierade objekt	-3 812	232 781	161 420	-35 915

Not: Kommunen planerar utifrån mandatperioder. Beslut tas årligen, där budgetåret 2023 fastställs och de två plan åren (2024-2025) antas som underlag för fortsatt planering.

7. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta investeringsbudget per nämnd enligt fördelning i nedan sammanställning, tabell 2 samt exploateringsprojektens budget enligt tab.3:

Tabell 2: Investeringar per nämnd under 2022 – 2023, planeringsår 2024-2025

Investeringar per nämnd, totalt	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	5 300	9 300	1 200	1 200
Teknisk nämnd	58 100	134 150	102 750	77 050
Kultur och Fritidsnämnden	1 365	5 030	42 050	41 950
Barn och utbildningsnämnden	3 575	9 875	2 075	2 075
Socialnämnden	7 248	1 000	1 000	1 000
Räddningstjänsten	300	5 350	3 100	760
Miljö och byggnämnden	0	500	0	500
Totalt skatt + affärsdrivande (VA)	75 888	165 205	152 175	124 535

Skattefinansierad verksamhet	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	5 300	9 300	1 200	1 200
Teknisk nämnd	47 400	110 950	83 350	53 250
Kultur och fritidsnämnden	1 365	5 030	42 050	41 950
Barn och utbildningsnämnden	3 575	9 875	2 075	2 075
Socialnämnden	7 248	1 000	1 000	1 000
Räddningstjänsten	300	5 350	3 100	760
Miljö och byggnadsnämnden	0	500	0	500
Totalt skattefinansierad investeringsverksamhet	65 188	142 005	132 775	100 735

Affärsdrivande verksamhet (VA)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Teknisk nämnd (VA-verksamheten)	10 700	23 200	19 400	23 800
Totalt affärsdrivande (VA)	10 700	23 200	19 400	23 800

Not: VA-verksamheten kan investera med egna medel upp till 8 mnkr. Nya Va-nät finansieras med anslutningsavgifter. VA-verksamhetens investeringsnivå har legat och kommer att ligga över självfinansieringsnivån under kommande år, vilket medför att den ekonomiska skulden ökar i balansräkningen. Nivån på taxor inom verksamheten justeras årligen i kommunfullmäktige beslut för att finansiera driftverksamheten. Högre investeringsnivåer leder med viss eftersläpning till högre taxa. VA-kollektivet har 2021-12-31 låneskuld om 207 mnkr.

Tabell 3: Exploateringsprojekt

Total exploateringsbudget	Ack. Budget t o m 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Markreserv	0	30 000	25 000	0
Båramo	-44 605	-9 000	-12 375	0
Logpoint	43 350	5 800	12 900	-151 100
Västra strand	-5 150	0	-700	0
Östra strand	600	17 000	-1 500	-4 500
Götarps hage	5 000	0	-900	0
Östermo	6 800	900	-400	0
Norr om travbanan	30 300	5 500	-8 500	-1 000
Sörgården	5 600	6 300	-2 300	-700
Hok 14 tomter	3 000	7 500	-2 900	-3 150
Travbaneområdet söder om Bondstorps vägen	-780	-1 800	-1 000	0
Gärahov	-2 100	-200	-500	0
Elektrifiering kombiterminal Båramo	-372	5 576	2 420	0
Kombiterminal Båramo, etapp 2	27 300	0	0	0
Götastrand	0	0	0	0
TOTALT EXPLOATERINGSBUDGET	114 943	67 576	9 245	-160 450

Not: Specifikation av exploateringsbudgetar framgår i slutet på Strategisk plan och budget.

8. Utdebiteringen för 2023 fastställs till 21:49 öre per skattekrona, vilket är oförändrad nivå jämfört 2022.
9. Kommunstyrelsen har under 2023 rätt att ny upplåna det vill säga öka kommunens skulder med totalt 50 miljoner kronor.
10. Nämnderna får i uppdrag att ta fram programbudget för 2023 innefattande mål för 2023 samt verksamhetsplan för 2023 utifrån ekonomiska anslag och politiska mål
11. Kommunfullmäktige beslutar att utdelningen om 2,5 mnkr till Vaggeryds kommun från Vaggeryds Energi AB är oförändrat 2023.
12. Kommunfullmäktige beslutar att borgensavgiften på beviljad förpliktelse förblir oförändrad om 0,25 % för Vaggeryds Energi concern AB. För Vaggeryd Skillingaryds bostads AB (VSBö) är borgensavgiften likaså oförändrad om 0,4 %.
13. Internräntan för 2023 fastställs till 1,25 % enligt Sveriges kommuner och regioners rekommendation.

Inledning

Vaggeryds kommuns Strategiska plan och budget är kommunfullmäktiges (KF) övergripande styrdokument.

Budgeten lyfter fram de mål som är särskilt prioriterade. Övrigt ska utföras som tidigare, enligt gällande lagstiftning och övriga styrdokument. Syftet med att formulera mål för verksamheterna är att förtydliga inriktningen och ambitionsnivån för utvecklingsarbetet. De mål som KF beslutar om är viktiga för Vaggeryds långsiktiga utveckling. För kommunen innebär det att målen och de ekonomiska förutsättningarna är styrande. I budgeten ges de ekonomiska förutsättningarna. Dessa förutsättningar anger takten i vår strävan mot att uppfylla målen. Grundläggande för en god ekonomisk hushållning är en ekonomi i balans och en välfungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet där varje generation bär sin kostnad.

Det är i allt väsentligt nämndernas och bolagens ansvar att göra verklighet av budgetens prioriterade mål. Varje enskild nämnd värderar sin egen roll i arbetet med att nå intentionerna i budgeten. Med utgångspunkt i kommunfullmäktiges budget och uppdrag prioriterar nämnder och bolag de mål som riktats till dem från KF. Därtill finns en frihet att prioritera fler mål från KF eller egna mål som nämnden ser som angelägna att prioritera kommande år. På så sätt tydliggör nämnder och bolag innebörden av KFs politiska vilja och prioriterar sedan i förhållande till sina förutsättningar.

När varje nämnd tagit beslut om budget tar förvaltningen vid och arbetar in mål och uppdrag i sina verksamhetsplaner.

Under 2023 följs budgeten upp till kommunfullmäktige per april (T 1), per augusti via delårsrapport per 31 augusti (T 2) och genom årsredovisningen. I varje nämnd sker en kontinuerlig dialog kring mål, medel och kvalitet.

Nämnd skall, inom de mål och ekonomiska ramar som fastställs av KF samt gällande lagstiftning, bedriva en ändamålsenlig och effektiv verksamhet. KF's budget anger de övergripande förutsättningarna för en god ekonomisk hushållning och nämnd skall beakta dessa förutsättningar i sin verksamhet på sådant sätt att verksamheten långsiktigt bedrivs ändamålsenligt och bidrar till god hushållning utifrån ett helhetsperspektiv.

Uppdrag

Mot bakgrund av de utmaningar som finns runt vår verksamhet, den makroekonomiska osäkerheten, med inflation och ränteutveckling, kompetensförsörjningsutmaningar m.m. behöver en beredskap/framförhållning finnas i kommunens organisation (nämnderna).

Mot bakgrund av rådande osäkerhet och erfarenheter av vårens process ges nedan uppdrag:

- Alla nämnder ska bedriva ett arbete med att ta fram förslag på effektiviseringar och verksamhetsförändringar i syfte att skapa ekonomiskt utrymme och kvalitet. Uppdraget ska redovisas vid budgetdialogerna våren 2023.
- Nämnderna ska också fortsätta det påbörjade arbetet med att identifiera inom nämndens ansvarsområde viktiga effektivitetsnyckeltal som utöver den interna uppföljningen ska kunna ställas i relation till J-läns kommuner, kommuner med liknande struktur (Kolada ger stöd) och riket. Val av lämpliga nyckeltal görs i nämnden. Uppdraget ska redovisas vid budgetdialogerna våren 2023.
- Uppdrag till lokalförsörjningsgruppen: kan Fritidens förskola samt tomten utvecklas till 4 avdelningar på ett sätt där nuvarande byggnad bevaras och skulle det räcka för behoven i området?
- Uppdrag till Räddningstjänsten att ta fram en lokaliseringsstudie för ny station, samt uppdrag att se hur utrymmen i Skillingaryd kan utökas genom flytt av befintlig hyresgäst.
- Tekniska nämnden ska redogöra för hur man hanterar inlösen kopplat till VA-projektet/kalkylen Rastad m.m.
- En politiskt sammansatt grupp har i uppdrag att klargöra lokalisering och ambitionsnivå för Vaggeryds simhall.
- Barn- och utbildningsnämnden har beslutat om kriterier/kvalitetsnormer för verksamhetslokaler och dess utemiljöer inom deras ansvarsområde. Uppdraget ska ge stöd för en gemensam norm som ska antas i kommunfullmäktige.
- Kultur-och fritidsnämnden får återkomma till KS om det finns behov av överhörning i Fenix 2 och kostnader som kan tillkomma med anledning av det. Dessa kostnader kan bekostas av konto för kommunstyrelsens oförutsedda kostnader.

Kommunalråden har ordet

Samverkanspartierna Moderaterna och Socialdemokraterna

”Det bästa för Vaggeryds Kommun”

Budgetförslag för 2023 med plan 2024-2025 .

Förord

Vaggeryds kommun står inför flera utmaningar. Våra lokala behov är många.

Den nationella politiken står inför förändringar och nya förutsättningar. Klimat- och energi-frågorna är svåra samt komplexa. Läget i världen är både oroligt och ovisst.

För att nå en fortsatt framgång för vår kommun - fordras därför ett nytt starkt samarbete och en politik som är stabil, beslutsam och som visar på framtidstro.

Därför lägger vi fram en offensiv budget för en växande kommun i en tid som kräver avvägningar och prioriteringar.

Så kan man inledningsvis sammanfatta M o S förslag till tilläggsbudget 2022 och driftsbudget för 2023 och plan 2024-2025.

Ekonomi är kraftfull under 2022 i spåren av pandemieffekter, kraftiga statsbidrag och stigande skatteunderlag.

Vi har även en stark arbetsmarknad och full fart i utvecklingstakten för Vaggeryds Kommun.

Befolkningsutvecklingen följer långsiktigt en stigande kurva som vi har haft under flera år vilket ger oss goda förutsättningar, tillväxt i nya kommuninvånare ger oss ekonomiska förutsättningar och energi i positiv riktning.

Vi har som grund en god kvalitet och en bra effektivitet i den kommunala kärnverksamheten.

Vi ser dock en stigande kostnadsutveckling och en osäkerhet gällande såväl nivån som tidpunkten för en stabilisering av inflationen.

M och S budgetförslag bygger på att fortsätta utveckla vår kommun samtidigt som vi tar ansvar för en god ekonomisk hushållning och en långsiktig hållbar ekonomi.

Skattesatsen föreslås vara oförändrad för 2023 vilket innebär 21,49.

Fortsatt stort fokus på vårt överskottsmål med 3 % under 2023 vilket innebär att vi budgeterar för ett resultat på 30 miljoner kronor. Vi måste nu på allvar förändra fastighetsorganisationen och beta av tidigare underhållsskuld, lära av det förflutna och rikta fokus på framtiden.

Det finns ett generationsperspektiv som innebär att vi inte ska skjuta över ansvaret på kommande generationer utan varje generation tar ansvar för sina utmaningar.

Samtliga nämnder och styrelser får full kompensation för lönekostnader och ökade kapitaltjänstkostnader samt att vi också tillskjuter medel för ökade kostnader för den politiska verksamheten 2023.

Ramarna justeras upp med följande politiska prioriteringar för 2023:

Teknisk nämnd 1071 tkr i resursmodell och 600 tkr som förstärkning 1 tjänst samt förändrad politisk verksamhet 304 tkr.

Socialnämnden 2,4 miljoner i resursmodell samt en satsning på 2 miljoner kronor biståndsbedömda trygghetsboenden samt ändrad politisk verksamhet 207 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden tillförs 7 098 i resursmodell samt 600 tusen i en tjänst, ändrad politisk verksamhet 207 tkr och kompensation för utökade lokaler 1491 tkr.

Kultur och fritidsnämndens ram utökas med 600 tkr. Ökade anslag en tjänst 600 tkr, och 148 tkr i förändrad politisk verksamhet.

För innevarande budget 2022 föreslås en särskild satsning genom en ombudgetering till föreningsägda anläggningar och idrottsplatser från finansförvaltningen i syfte att lindra de kostnadsökningar som har skett under året. 1 000 tkr ställs till nämndes förfogande att fördela innan årets slut. Beloppet påverkar endast 2022 års ram.

Kommunstyrelsens ram erhåller resursmodell 123 tkr samt kompensation ny modell 645 tkr samt 750 tkr till upphandlingsfunktion, förstärkning samhällsplanering 700 tkr och förändrad politisk verksamhet 617 tkr.

Räddningstjänsten förstärks med 1 tjänst 650 tkr.

Totalt höjs kostnadsramen med över 54 miljoner kronor vilket är en rekordökning.

Och vi hanterar också delar av den stora kostnadsökning vi har haft i inledningen av nuvarande år med en tilläggsbudget för 2022 med **4,6 miljoner kr**.

Från den nyvalda majoriteten M och S vill vi också i förordet betona vår beslutsamhet i att:

- *Planering med underlag för byggnation och upphandling på Hjortsjöskolan ska skyndsamt tas fram och vara klart senast första kvartalet 2023.*
- *Strategi och planering för planfria järnvägs korsningar ska redan under 2023 tas fram och beslutas.*
- *Att omgående utreda driften av Movalla IP och Vaggeryds IP*

M och S budgetförslag gör det fortsatt möjligt att jobba med och nå samtliga Kommunfullmäktiges övergripande mål som att Vaggeryds Kommun ska vara:

En plats med hållbar samhällsutveckling och tillväxt.

En plats med hög sysselsättning, varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet.

En plats med en hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv – för en god folkhälsa.

En plats som är attraktiv, trygg och tillgänglig – där alla känner delaktighet och kan påverka

M OCH S förslag till Strategisk plan och budget 2023 med plan för åren 2024-2025

Gert Jonsson Kommunalråd Moderaterna

Kent Williamsson Kommunalråd Socialdemokraterna

Vision, värdegrund och övergripande mål

Vision, värdegrund och övergripande mål

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med *tanke och omtanke*.
Där lusten är vår drivkraft och där glädjen smittar.

En plats med stark tradition för gränslöst skapande.
Där gemensam vilja och kunskap får livet att lyfta och *idéer att bli verklighet*.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet.
Där allt är nära och *alla har betydelse*.

Övergripande mål för mandatperioden 2019-2022 samt 2023-2026

Alla som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun uppnår tillsammans visionen genom fyra mål:

Vaggeryds kommun ska vara en plats...

- med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen
- med hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet
- med en hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa
- som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka

Vaggeryds kommuns fyra mål för mandatperioden 2019-2022 samt 2023-2026, är långsiktiga och kopplade till FNs 17 globala mål inom Agenda2030. Alla verksamheter bidrar till samtliga fyra mål som förtydligas genom ett strategiskt hållbarhets- och utvecklingsprogram. Samtliga mål följs upp i samband med prognos och rapportering av ekonomi och kvalitetsresultat. De planer och riktlinjer som hanteras och beslutas politiskt ska harmonisera med Vaggeryds kommuns övergripande mål, och det ska även fullmäktiges mål för organisationens resurser, d.v.s. finansiella mål, mål för arbetsgivarpolitiken samt mål det egna miljöarbetet, som en del av en god hushållning med organisationens ekonomiska, ekologiska och sociala resurser.

Kort om de övergripande målen för hållbar utveckling

Visionen 2020 för Vaggeryds kommun förlängdes till 2030 i syfte att skapa förutsättningar för nya mål för mandatperioden och att dessa skulle kunna hålla över tid. Agenda2030 uppmanar med sina globala mål att skapa lokala mål som har en politisk bred förankring. En bred politisk förankring gav för Vaggeryds kommun under 2019 en gemensam målbild i form av att gå mot en hållbar tillväxt, att målen skulle ha ett medborgarperspektiv, samt att det ska kunna synas en utveckling och förflyttning, men utan att tappa bort ansvaret för att förvalta. Kommunstyrelsen och representanter från fullmäktige förde bl.a. dialog med olika målgrupper i syfte att kunna formulera mål som ska ge medborgareffekt och målen beslutades den 27 maj 2019 i fullmäktige efter internremiss. Kommunfullmäktiges mål för hållbar utveckling är förtydligade i ett Strategiskt hållbarhets- och utvecklingsprogram www.vaggeryd.se/agenda2030.

De fyra målen är satta att kunna gälla även ytterligare mandatperiod om fullmäktige så beslutar.

Övergripande mål och delmål för hållbar utveckling

Vaggeryds kommun har fyra övergripande mål för hållbar utveckling 2020-2022 ska hjälpa till att uppnå visionen – *Plats att göra skillnad*, samt bidra till Agenda2030. Alla som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun uppnås målen tillsammans. Alla nämnder och bolag har satt mål för att bidra till de övergripande målen.

Målen mäts i **effekt för invånaren enligt en uppsatt ambitionsnivå** med delmål kopplade till politiskt styrda mätområden. Varje mätområde följs upp med en eller fler indikatorer. **Nämndernas och bolagens bidrag** bedöms av respektive nämnd/styrelse.

Utöver de fyra målen för hållbar utveckling finns mål för en god hushållning med organisationens ekonomiska, ekologiska och sociala resurser som summeras i finansiella mål, miljömål och arbetsgivarmål.

Mål 1 Vaggeryds kommun ska vara en plats med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen

Vaggeryds kommun som plats behöver utvecklas på ett sätt som säkerställer att kommande generationer har tillgång till god luft- och vattenkvalitet, fungerande atmosfär, livskraftiga ekosystem, klimatsmart energi, god infrastruktur, mat och social välfärd.

Den byggda miljön har stor betydelse för människors hälsa, trygghet och sociala sammanhang. Detta innebär att vi behöver ha en god och inkluderande bostadsförsörjning och ha beredskap inför olika former av oönskade samt extraordinära händelser.

Samtliga delområden i vår kommun ska vara en del av samhällsutvecklingen.

Delmål för uppföljning:

- Miljö och naturresurser
- Hållbar tillväxt i hela kommunen
- Beredskap mot oönskade händelser
- Upplevd effekt ((Miljöinsatser, bostadsmarknad, miljöer, beredskap)

Mål 2. Vaggeryds kommun ska vara en plats med en hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet

Ett gott företagsklimat, en varierad arbetsmarknad och ett lärande med hög kvalitet leder till ökat företagande, fler arbetstillfällen i vår kommun och inga invånare i utanförskap eller fattigdom.

Detta innebär en hög grad av egenförsörjning och en positiv utveckling av antal och typ av arbetstillfällen samt en bra kompetensförsörjning och ett livslångt lärande.

Det ska finnas goda möjligheter att utbilda sig, arbeta och driva företag för de som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun

Delmål för uppföljning:

- Näringsliv och arbetsmarknad
- Lärande och utbildning
- Försörjning och sysselsättning
- Upplevd effekt (Företagsklimat, arbetsmarknad, utbildning)

Mål 3 Vaggeryds kommun ska vara en plats med hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa

En hög kunskaps och bildningsnivå samt ett varierat utbud och platser för fritids och kulturaktiviteter för alla är en förutsättning för en jämlik hälsa hos våra invånare. För att en jämlik hälsa ska uppnås behövs goda levnadsvillkor och levnadsvanor och en jämlik och förebyggande hälso- och sjukvård.

Det ska vara ett brett utbud av kultur och fritidsaktiviteter för de som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun, i alla åldrar, och folkhälsan ska vara god.

Delmål för uppföljning

- Folkhälsa (Levnadsvillkor, levnadsvanor, jämlik hälsa,, ohälsotal och arbetssjukdomar)
- Vård och omsorg, hälso/sjukvård
- Kultur, fritid och friluftsutbud
- Upplevd effekt (Hälsa, omsorg, kultur- och fritidsutbud)

Mål 4 Vaggeryds kommun ska vara en plats som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka

Öppenhet och tolerans skapar trygghet och är en förutsättning för att människor ska kunna vara en del av samhället. Delaktighet och medskapande gör platsen inkluderande och attraktiv för alla.

Vaggeryds kommun präglas av lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter oavsett kön, ålder samt etnisk, kulturell och socioekonomisk bakgrund.

Alla invånare är en resurs och en del i att utveckla Vaggeryds kommun

Platsen ska vara attraktiv och trygg för de som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun och invånare i alla åldrar ska kunna vara stolta ambassadörer över sin hemkommun samt känna delaktighet i kommunens utveckling.

Delmål för uppföljning:

- Demokrati
- Trygghet
- Tillgänglighet
- Upplevd effekt (Attraktivitet, trygghet, förtroende, delaktighet samt tillgänglighet)

Styrning och uppföljning

Vaggeryds kommuns Strategiska plan- och budget för 2023 med plan för 2024-2025, inkl. investeringsbudget, antas av kommunfullmäktiges (KF).

Som nästa steg antas en Programbudget 2023 som innehåller nämndernas beslutade mål 2023, nämndernas beslutade fördelning av medel på programområdesnivå för 2023. Budgethandlingen utarbetas i enlighet med kommunens planeringsprocess.

Styrning, ledning och uppföljning i Vaggeryds kommun utgår från vision, värdegrund och de förutsättningar som anges i den årliga budgeten. God ekonomisk hushållning innebär att varje generation bär sin kostnad.

Styrning

Kommunfullmäktiges övergripande mål bidrar till en god ekonomisk hushållning och reglerar prioriteringar i styrningen genom en rambudget (Strategisk plan och budget) och en programbudget som godkänns av kommunfullmäktige.

Nämnder och bolagens styrelser använder de övergripande målen och den ekonomiska ramen som riktlinje för mål kopplade till den egna verksamheten.

Reglemente kompletterar kommunallagen och reglerar ansvar och beslutanderätt samt tydliggör gränsdragningar mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Varje nämnds delegationsordning är en vidaredelegation som tydliggör ansvarsfördelning mellan nämnd, utskott, presidium och olika funktioner inom förvaltningen.

Verkställigheten hanteras av kommunens förvaltningar med kommundirektören som högsta tjänsteperson.

Uppföljning

De politiska målen och de ekonomiska ramarna följs upp som en del av god ekonomisk hushållning genom tertialprognos, delårsrapport per 31 augusti samt årsredovisning. I varje nämnd sker en kontinuerlig dialog kring mål, medel och kvalitet.

Till de politiska målen finns kvalitetsindikatorer med både långsiktiga och accepterade värden på kortare sikt vilka redovisas samlat i början av året i samband med årsredovisning och dialog kring året som gått.

Lagstadgade krav samt verksamhetsspecifika kvalitetskrav i samband med grunduppdraget hanteras i det interna kvalitetsarbetet och avvikelser hanteras inom respektive nämnd enligt reglemente, med kommunstyrelsen som samordnande. Reglemente reglerar krav på särskilt uppföljningsansvar.

Ledning

Ledningen av organisationen utgår från vision och värdegrund. Ledningen utgår från ett medborgarperspektiv och har ett inbyggt tvärsektorielt fokus på målgrupper.

Marknadsplanen ger stöd för att hantera extern kommunikation och samarbetet utanför kommunen.

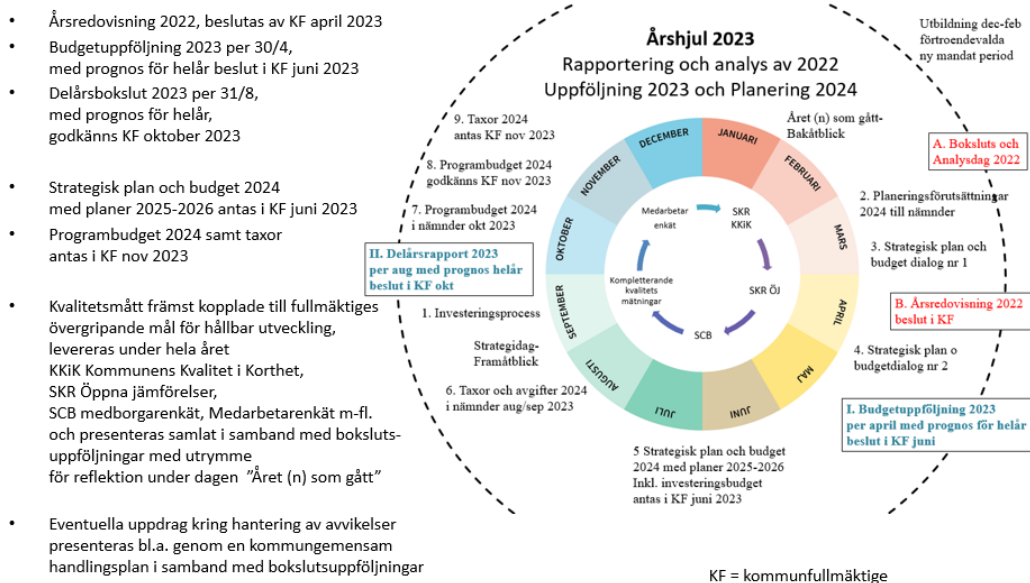
Värdeverkstaden ger stöd för att hantera den interna kommunikationen och samarbetet internt i den kommunala organisationen med fokus på kvalitet.

Planering och uppföljning

I den Strategiska planen och budgetprocessen samlas merparten av de förändringsarbeten som kräver politiska beslut. Skälen till detta är många, bland annat är det ett effektivt sätt då samordningen ger tidsvinster. Metoden skapar också delaktighet och helhetssyn. Vidare är förändringsbeslut ofta förknippat med prioriteringar som i många fall behöver värderas av olika aktörer utifrån olika perspektiv och inte minst helhetens sammantagna utmaningar. Denna samordnade budgetprocess samlar helhetens utmaningar och väger dessa mot varandra utifrån de ekonomiska resurser som finns tillgängliga. Tydliga spelregler och tidiga planeringsförutsättningar ger stabilitet och är en central framgångsfaktor i god ekonomisk hushållning.

En av Vaggeryds kommuns framgångsfaktorer för att nå målet om god ekonomisk hushållning är planeringsprocessen. Initialt fokuseras mycket på att förstå tidigare års resultat, därefter skapas en förståelse för planeringsförutsättningarna. Processen handlar i praktiken om att lyssna, kommunicera och föra dialog om olika parter/verksamhetens utmaningar inför kommande år och samtidigt skapa förståelse och ett gemensamt ansvar för helheten. Förutom att dialogerna i sig är viktiga, är det också viktigt att sända tydliga styrsignaler tidigt i processen. Politiken ger signaler om hur de ser på olika prioriteringar och förvaltningarna ges möjlighet att delge sin syn på de korta- och långsiktiga behoven av resurser.

Årshjul 2023 Rapportering och analys av 2022 Uppföljning 2023 och Planering 2024

Dialogbaserad och samordnad budgetprocess

Kommunen samlar merparten av de budgetrelaterade ärendena till kommunens budgetprocess och dess budgetberedning. Budgetberedningen är utsedd av kommunstyrelsen. Metoden skapar delaktighet och helhetssyn. Processen handlar om att lyssna och kommunicera olika parter/verksamhetens utmaningar och samtidigt skapa förståelse och ett gemensamt ansvar för helheten.

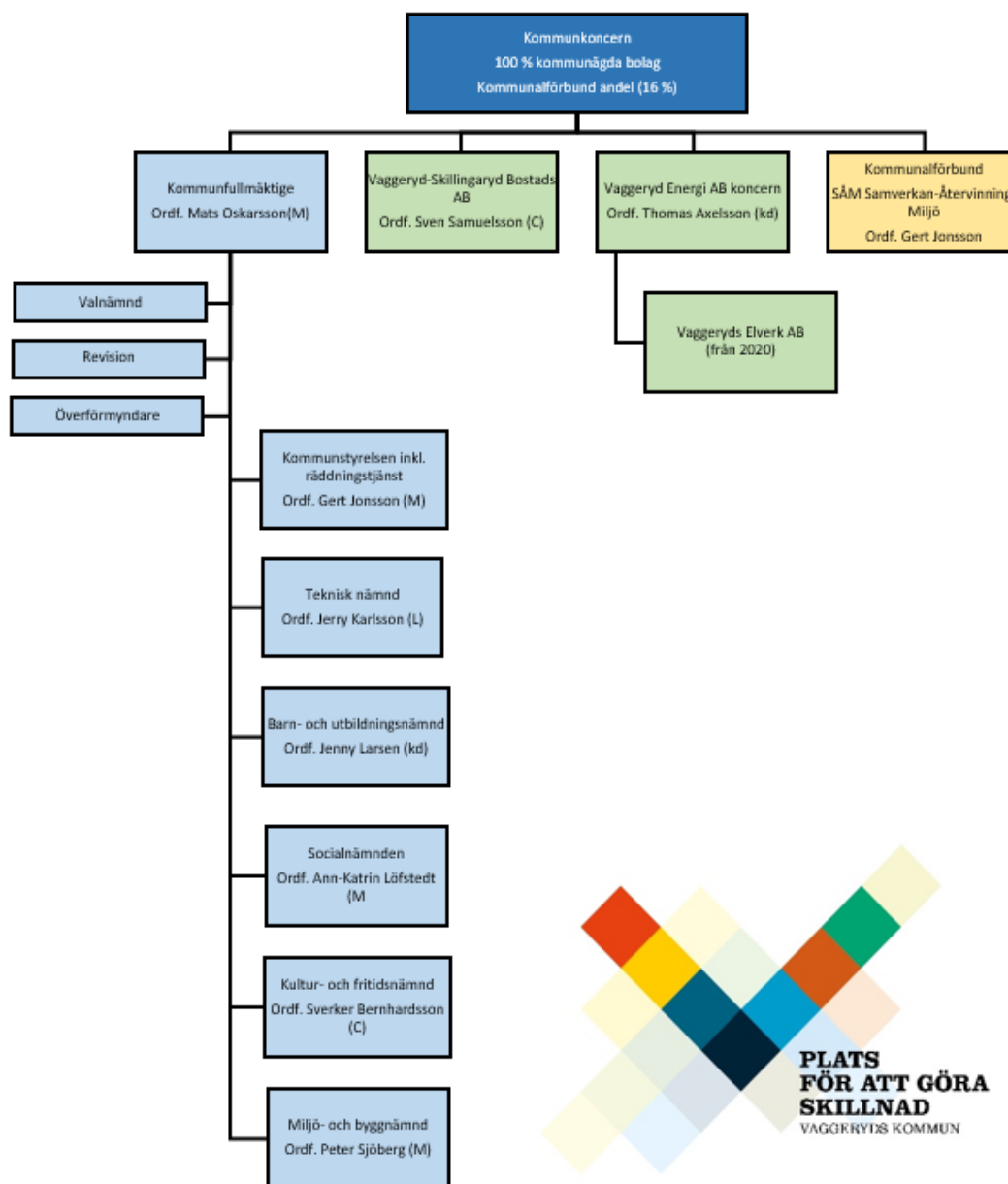
Tydliga riktlinjer och anvisningar tillsammans med tidiga planeringsförutsättningar ger stabilitet och är en central framgångsfaktor i god ekonomisk hushållning. Beslut som innebär en ekonomisk påverkan ska alltid bygga på en analys av olika effekter och ett förslag till finansiering i underlaget för beslut.

Den kommunala koncernen

Den samlade kommunala verksamheten bedrivs i kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation och i två helägda bolag, Vaggeryds Energi AB och Vaggeryds Skillingaryd bostads AB. Näringslivsverksamheten bedrivs sedan 2020 i kommunal förvaltning. Därtill finns ett kommunalförbund – Samverkan Återvinning Miljö (SÅM) tillsammans med Värnamo, Gislaved och Gnosjö.

Kommunen anlitar privata utförare inom del av hemtjänst, personlig assistens, förskole- och grundskola samt städ och vaktmästeri. Inom den tekniska och inom delar av samhällsbyggnad avropas externt stöd i stor utsträckning.

Inför förra mandatperioden beslutades flera väsentliga förändringar i organisationen av kommunens verksamheter. Det tidigare tekniska utskottet under kommunstyrelsen blev en teknisk nämnd. Vaggeryds Elverk bolagiserades under Vaggeryds Energikoncern AB. Kommunens näringslivsverksamhet övergick till kommunal förvaltningsform.

Vaggeryd Skillingaryds Bostads AB bildades 1996. Enligt ägardirektivet ska VSBo främja bostadsförsörjningen i kommunen och bidra till kommunens målsättning om en ökad befolkning. Detta framförallt genom nyproduktion av attraktiva hyresrätter. Bolagets verksamhet finansieras främst via hyror. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift erläggs i dessa fall. Bolaget har en hög andel gröna lån. Långsiktiga investeringar för nyproduktion kan finansieras genom avyttring av äldre bostadsbestånd.

- Bolaget ska på sikt eftersträva en avkastning på bokfört eget kapital på 8 % i genomsnitt över en mandatperiod.

Kommentar: Avkastningskravet mäts genom avkastningen på bokfört eget kapital. Måttet beräknas som: (årets resultat efter skatt dividerat med eget kapital i slutet av föregående år inklusive aktuell del av obeskattade reserver).

- Soliditeten ska inte understiga 10 % i snitt under en mandatperiod. Bolaget ska på sikt eftersträva en soliditet om minst 15 %.

Kommentar: Målet beräknas som: (eget kapital dividerat med totala tillgångar).

Vaggeryds Energi AB bildades 1 januari, 1995 genom sammanslagning av Vaggeryds Värmeverk AB och elhandelsorganisationen inom Vaggeryds Elverk i enlighet med förslag om ny ellagstiftning. Bolaget har fyra verksamhetsgrenar: Elhandel, fjärrvärme, optofiber och elnät.

Från och med 2020 ingår Elverket som dotterbolag till Vaggeryds Energi AB. Bolagskoncernen ska bedriva sin verksamhet på ett sådant sätt att kostnaderna för verksamheten täcks genom taxor och avgifter. Taxor och avgifter ska hållas rimliga i förhållande till de kostnader som ryms inom ramen för en effektiv drift av verksamheten. Vaggeryds energi är ett samhällsnyttigt bolag som bygger och äger teknisk infrastruktur i Vaggeryds Kommun. Bolaget har som affärsidé att bidra med en hållbar tillväxt inom kommunens geografiska område. Bolagets vision är "tryggt och nära för en enklare vardag". Vaggeryds Energi finns till för att lösa lokalsamhällets behov samt verka för en effektiv utbyggnad av nya bostadsområden, företag, skolor, förskolor och allt annat som byggs i en växande kommun.

- Avkastningskravet ska mätas genom avkastningen på sysselsatt kapital. Avkastning på sysselsatt kapital ska uppgå till 3 % i genomsnitt över en mandatperiod.

Kommentar: Måttet beräknas som: (Rörelseresultat + finansiella intäkter)/Sysselsatt kapital där; Sysselsatt kapital = totala tillgångar – ej räntebärande skulder.

- Bolagskoncernen ska på sikt eftersträva en soliditet om minst 30 %. På kort sikt kan soliditeten tillåtas sjunka till 20 %, till följd av tillfälligt högre investeringsnivåer.

Den årliga utdelningen från VEAB koncernen ska minst uppgå till 2,5 mnkr.

Samverkan Återvinning Miljö, (SÅM) är ett kommunalförbund som startades 2018 av kommunerna Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo. Uppdraget är att bära det kommunala ansvaret för hushållsavfall samt att bidra till en långsiktig hållbar utveckling genom minskat avfall och ökad återvinning. Ägarandelen grundar sig på befolkningssiffran för ingående kommuner 2016-12-31. Vaggeryds andel är 16 % och denna del konsolideras i den sammanställda redovisningen.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning. I budgeten ska anges mål för verksamheten som är av betydelse för detta krav. För Vaggeryds kommun innebär det att de prioriterade målen är styrande. I budgeten ges de ekonomiska förutsättningarna. Dessa förutsättningar anger takten i vår strävan mot att uppfylla målen.

Grundläggande för en god ekonomisk hushållning är en ekonomi i balans och en välfungerande uppföljning och utvärdering av ekonomi och verksamhet där varje generation bär sin kostnad. För att upprätthålla en god ekonomisk hushållning måste det för verksamheten finnas ett samband mellan mål, medel och kvalitet.

För att våra verksamheter utifrån tillgängliga resurser ska utvecklas i riktning mot att uppfylla de prioriterade målen är det viktigt att ansvar och befogenheter fördelas i hela organisationen. Decentraliseringen är ändamålsenlig samtidigt som den förutsätter tydliga ansvarsnivåer. Helhetssyn är nödvändig så att fler dimensioner än den egna kärnverksamhetens behov och intressen beaktas. För att få effekt och uppnå gemensamma mål ska engagemang och kompetens tas tillvara i organisationens olika delar.

Strategisk plan och budgetprocess ska ge utrymme för dialog, delaktighet och ansvarstagande.

För att upprätthålla kapaciteten på lång sikt måste intäkterna överstiga kostnaderna. Detta är uttryckt i kommunallagen i form av det s.k. balanskravet. Balanskravet innebär att kommunens resultat måste vara positivt vilket är den lägsta godtagbara nivån för kommunens resultat på kort sikt. För en kommun som ökar i befolkning behöver ökar bland annat investeringsbehoven och därför behöver resultatet vara på en högre nivå än för kommuner som inte har tillväxt. Soliditeten och skuldsättningsgraden behöver därför balansera på en nivå som möjliggör ett handlingsutrymme för kommande generationer att hantera oförutsedda händelser, värdesäkra det egna kapitalet samt möta sina utmaningar, det vill säga säkerställa en god ekonomisk hushållning över tid. Ett uppfyllt resultatmål används som finansiering av nya investeringar samt för att amortera på räntebärande skulder.

Strategisk plan och budget innehåller fyra finansiella mål. Dessa mål ska stödja förutsättningarna för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning i kommunen över tid. Kommunens finansiella mål nr 2 har koppling till investeringsnivåer i den skattefinansierade verksamheten. Målet följs upp varje år, men slutlig måluppfyllelse erhålls först efter sista året i mandatperioden. Ett genomsnitt beräknas över fyraårsperioden och rapporteras till kommunfullmäktige i "Årsredovisningen". Det enskilda året fungerar som en avstämningsspunkt och ger ett stöd, en indikation till politiska beslut kopplat till investeringsbudgeten.

I en kommun med tillväxt och en hög investerings- och exploateringsverksamhet är det viktigt att ha kontroll på kassaflödet och finansieringsfrågorna. Den räntebärande låneskulden har ökat under de senaste åren när stora investerings- och exploateringar genomförts.

Det långsiktiga finansiella hållbarhetsmålet är kommunens soliditetmål (se mål 3 nedan). Detta mål anger hur stor del av kommunens tillgångar som kommunen själv äger. Måttets målvärde om 30 % utgör en lägsta nivå, ett golv, som inte får understigas vid mandatperiodens slut. Målet följs upp varje år, men slutlig måluppfyllelse fås efter sista året i mandatperioden.

Investeringarnas påverkan på utrymmet i den löpande verksamheten, ska också finansieras under många år inom ramen för driftsbudgeten. Driftseffekten ska därför vägas in i beslut kopplat till investeringar där den kan förväntas bli betydande. Mål nr 1 om ett årligt resultat om 3 procent av skatter och generella statsbidrag säkerställer att kommunens löpande verksamhet planeras inom ramen för tillgängliga resurser.

Finansiella mål

1. Det årliga resultatet ska vara minst 3 procent av skatter och generella statsbidrag, vilket motsvarar cirka 30 mnkr.

Indikator 1.1: Årets resultat, mnkr Riktat till: Alla verksamheter	Mål
Årets resultat ska vara minst 3 procent av skatter och generella statsbidrag, %	3,0 %
vilket motsvarar ett årligt resultat enligt resultaträkningen om cirka 28 mnkr	30,0 mnkr

Ett överskott i verksamheterna skapar ett politiskt handlingsutrymme, värdesäkrar det egna kapitalet samt är en möjliggörare för investeringar.

2. Investeringar i skattefinansierad verksamhet ska finansieras med egna medel över mandatperiod, vilket innebär att självfinansieringsgraden minst ska uppgå till 100 procent, vilket i nuläget motsvarar cirka 311 mnkr under mandatperioden.

Indikator 2.1: Finansiering av investeringar, % Riktat till: Alla verksamheter	2023	2024	2025	2026	Mandatperiod 2023 – 2026-12-31
Självfinansieringsgrad, % (per år)					100 %

Definition: Genomsnittet beräknas genom att addera utfall per år under mandatperioden. Ex: Utfall 2023 avser endast år 2023, medan utfall 2024 är ett genomsnitt av 2023 och 2024.

Måluppfyllelsen uttrycks i procent, där målet är 100 %. En lånefinansiering av investeringar innebär på sikt ökade finansiella kostnader som tar resurser från kärnverksamheterna. En låg självfinansieringsgrad över lång tid skapar utmaningar i den löpande verksamheten genom dess successivt högre kapitaltjänstkostnader.

3. Soliditeten med pensionsförpliktelser t.o.m. 97-12-31 ska inte understiga 30 procent.

Indikator 3.1: Soliditet inklusive pensionsåtagande för anställda och förtroendevalda, % Riktat till: Alla verksamheter	2023	2024	2025	2026	Mandatperiod 2023 – 2026-12-31
Soliditet, %					30 %

Definition: (Eget kapital minus pensionsskuld t.o.m. 97-12-31 plus realiserad avkastning finansiella placeringar) dividerat med totala tillg. En ökad soliditet innebär bl.a. en minskad lånefinansiering och på sikt lägre finansiella kostnader. En hög soliditet innebär att både handlingsfriheten och förmågan att hantera svängningar i resultatutvecklingen ökar.

4. Den ekonomiska kontrollen och styrningen ska utvecklas, vilket dels innebär budget i balans och dels att prognossäkerheten ska förbättras och som mest avvika med 1 procent mot senaste prognos.

Indikator 4.1: Budgetföljsamhet, % Riktat till: Alla verksamheter	Mål
Budgetföljsamhet, %	≥ 0 %

Definition: Budgetföljsamheten mäts som nämndens resultat vid årets slut dividerat med dess nettoomslutning.

Indikator 4.2: Prognossäkerhet, % Riktat till: Alla verksamheter	Mål
Prognossäkerhet, %	+/- 1 %

Definition: Prognossäkerheten mäts som (nämndens resultat vid årets slut minus nämndens prognostiserade resultat vid delårsboks slutet per 31/8 aktuellt budgetår) dividerat med nämndens nettoomslutning vid året slut.

Mål inom arbetsgivarpolitiken

För att Vaggeryds kommun ska vara en attraktiv kommun att leva, bo och verka i förutsätts ett kontinuerligt arbete med de personal politiska frågorna. Personalpolitik och personalfrågor är en stor och omfattande del av det kommunala uppdraget för att främja kvalitet och produktivitet och bidra till vår förmåga att skapa värden för kommunens invånare. För att nå en god måluppfyllelse är det viktigt med engagerade medarbetare och chefer.

Konkurrensen om arbetskraft ökar och kompetensförsörjning till våra verksamheter är en viktig fråga. Med en organisation i utveckling och förändring är det viktigt att stärka förutsättningarna för ett gott medarbetarskap och ledarskap. Det handlar om att attrahera nya medarbetare men också att utveckla och behålla dagens medarbetare. Med ett kommunikativt och närvarande ledarskap säkerställer vi att medarbetare känner sig sedda, hörda, respekterade och medskapande samt vet vart vi är på väg och varför.

1. Vi ska ha attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser

Frisknärvaro	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mandatperiod 2023 – 2026
Riktat till: Alla verksamheter					
0 – frånvarodagar p.g.a. sjukdom	55 %	55 %	55 %	55 %	55 %
1-5 frånvarodagar p.g.a. sjukdom	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
Mer än 5 frånvarodagar p.g.a. sjukdom	20 %	20 %	20 %	20 %	20 %

Frisknärvaron, mäter antal medarbetare som har 0-frånvarodagar, 1-5 frånvarodagar, mer än 5 frånvarodagar på grund av sjukdom, sjukfrånvaro, total.

Sjukfrånvaro	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mandatperiod 2023 – 2026
Riktat till: Alla verksamheter					
Sjukfrånvaro, %	7,0 %	6,5 %	6,0 %	5,0 %	5,0 %

2. Vi ska ha ett kommunikativt och närvarande ledarskap som skapar förutsättningar för goda resultat

HME-Ledarskap	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mandatperiod 2023 – 2026
Riktat till: Alla verksamheter					
HME-ledarskap	83 %	84 %	84 %	85 %	85 %

HME (Hållbart Medarbetar Engagemang), ledarskap, mäts i medarbetarenkät, resultat index

3. Vi ska ha engagerade medarbetare med rätt kompetens

HME-Medarbetarskap	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mandatperiod 2023 – 2026
Riktat till: Alla verksamheter					
HME-Medarbetarskap	83 %	84 %	84 %	85 %	85 %

HME, medarbetarskap, mäts i medarbetarenkät, resultat index

4. Vi ska heltid och tillsvidareanställning som norm eller möjlighet

Tjänstgöringsgrad	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mandatperiod 2023 – 2026
Riktat till: Alla verksamheter					
Tjänstgöringsgrad, arbetad tid	67 %	69 %	70 %	71 %	71 %
Anställd på heltid	80 %	82 %	84 %	86 %	86 %

Tjänstgöringsgrad, tillsvidare- och visstidsanställd personal med månadslön.

Miljöriktlinjer

(En del av Miljöprogrammet 2022-2025)

Miljöriktlinjerna gäller för alla anställda och förtroendevalda i det dagliga arbetet. De tipsar och vägleder mot ett mer hållbart beteende. Miljöriktlinjer och organisationens användande av naturens resurser följs upp genom budgetuppföljning som en del av uppföljning miljöprogram i en översikt över alla nämnders och bolags bidrag till:

- Spara energi
- Miljöanpassa transporterna
- Upphandla och köp in med hänsyn
- Källsortera, återanvänd och förebygg avfall

Förväntad utveckling

Omvärldsanalys

Omvärldsanalysen belyser hur faktorer i omvärlden påverkar Vaggeryds kommun på lång och kort sikt. Den har både ett nuläge och en framåtblickande inriktning.

Nyckeltal för den svenska ekonomin	2021	2022	2023	2024	2025
BNP *	4,7	3,1	2,4	1,9	1,8
Sysselsättning, timmar	2,3	2,5	2,6	0,6	0,3
Relativ arbetslöshet, procent **	8,8	7,7	7,3	7,5	7,5
Timlön, Nationalräkenskaperna	2,7	2,4	2,3	3,1	3,2
Timlön, Konjunkturlönestatistik	2,7	2,7	3,0	3,1	3,2
Inflation, KPIF årsgenomsnitt	2,4	5,3	2,5	2,1	2,0
Inflation, KPI (exklusive energi)	2,2	5,2	2,7	2,6	2,5
Skatteunderlagsprognos SKR, aktuell	5,0	4,3	5,0	3,7	3,6
Skatteunderlagsprognos SKR, föregående	5,0	4,2	3,9	3,3	3,3
Skatteunderlagsprognos regeringen april-22	5,0	4,2	4,5	3,4	3,6

Källa: Cirkulär: 22:15 Budgetförutsättningar för åren 2022 – 2025, 2022-04-28. Not: * = Kalenderkorrigerad utveckling. ** Andel av arbetskraften, AKU, 15 – 74 år.

Inflations- och räntehöjningar försämrar konjunkturutsikterna

2022 startade i en ganska kraftfull återhämtning efter pandemin. Tillväxten var hög och arbetslösheten sjönk. Men inflationen hade börjat ta fart på många håll. Det fanns även leveransproblem och andra störningar i världshandeln. Direkt efter den ryska invasionen av Ukraina uppstod det under några veckor en allmän osäkerhet i världsekonomin och dess finansiella marknader. Det var oklart vilka konsekvenser kriget skulle få. Börserna började backa. När denna direkta osäkerhet dämpats blev det stegvis allt tydligare att kriget skulle driva på inflationen, förorsaka ytterligare störningar i handeln och försvaga konjunkturen. De senaste månaderna har mycket fokus riktats mot de serier av räntehöjningar som ledande centralbanker påbörjat för att pressa tillbaka inflationen (sommar och höst 2022). Börserna har fallit ytterligare. Det har blivit en snabb omställning från en utpräglad lågräntemiljö till mer normala räntenivåer. I den fasen har det bitvis varit volatilt.

Vad kan man förvänta sig av den närmaste framtiden? Centralbankernas höjda räntor bidrar nu till att ytterligare dämpa konjunkturutsikterna. Den höga inflationen påverkar alla ekonomins sektorer och försämrar köpkraften för företag, hushåll och kommuner. Ekonomin kommer därför växa svagare framöver både innevarande år och nästa år. Läget på arbetsmarknaden är i nuläget ansträngt, med ett arbetskraftsdeltagande och en sysselsättningsgrad högre än före pandemin. Den svaga BNP-tillväxten dämpar dock med tiden sysselsättningen och nästa år stiger andelen arbetslösa. Det kommunala skatteunderlaget växer starkt om man bortser från inflationen (nominella termer).

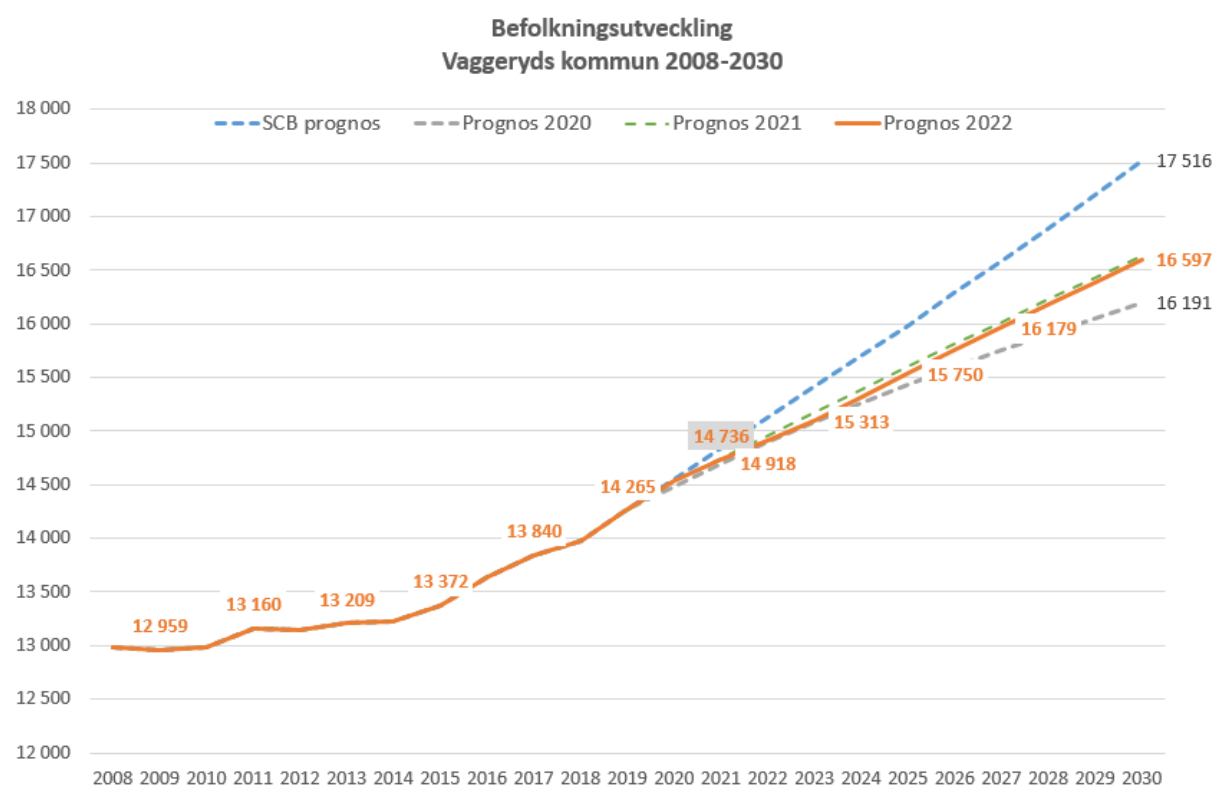
Snabbt stigande kostnadsökningar inte minst från avtalspensioner, drivet av den höga inflationen och det nya pensionssystemet som träder ikraft 2023 kommer bli en stor utmaning för budgetföljsamheten och kommande budgetprocesser.

Befolkningsutveckling

Långsiktighet i den ekonomiska planeringen är nödvändig för att Vaggeryds kommun ska kunna ta ett utökat ansvar för att möta demografiska förändringar och krissituationer i omvärlden, samtidigt som framtida medborgare också ska kunna ha goda livsvillkor. Kommunens planeringsmodell (benämnd ”Prognos 2022” i nedan diagram) och är den prognos som utgör grund för kommunens budgetarbete med resursfördelningsmodeller, behovsanalyser, investeringsplaner etcetera. Prognosen har utöver huvudscenariot alternativa scenarier som stöd för kommunens olika verksamhetsgrenar. Kommunen har varit, är och förväntas även kommande år ligga i en expansionsfas som gör att framförhållning blir alltid viktigare.

Befolkningsprognos

Vaggeryds kommun reviderar sin befolkningsprognos i januari varje år. Nedan redovisas alternativa scenarier samt kommunens planeringsmodell (benämnd ”Prognos 2022”). Vaggeryds befolkningsprognos 2022 – 2030.

I nedan tabell framgår planeringsmodellen, prognos 2021, t o m 2030. Utfallet för 2021 blev 14 746 invånare.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Befolkningsprognos ”Prognos 2022”	14 746	14 918	15 097	15 313	15 534	15 750	15 966
Årlig förändring (antal)	214	172	179	216	222	216	216
Årlig förändring (%)	1,5 %	1,2 %	1,2 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %
	2028	2029	2030				
Befolkningsprognos ”Prognos 2020”	16 179	16 386	16 597				
Årlig förändring (antal)	212	207	212				
Årlig förändring (%)	1,3 %	1,3 %	1,3 %				

Källa: Vaggeryds kommun

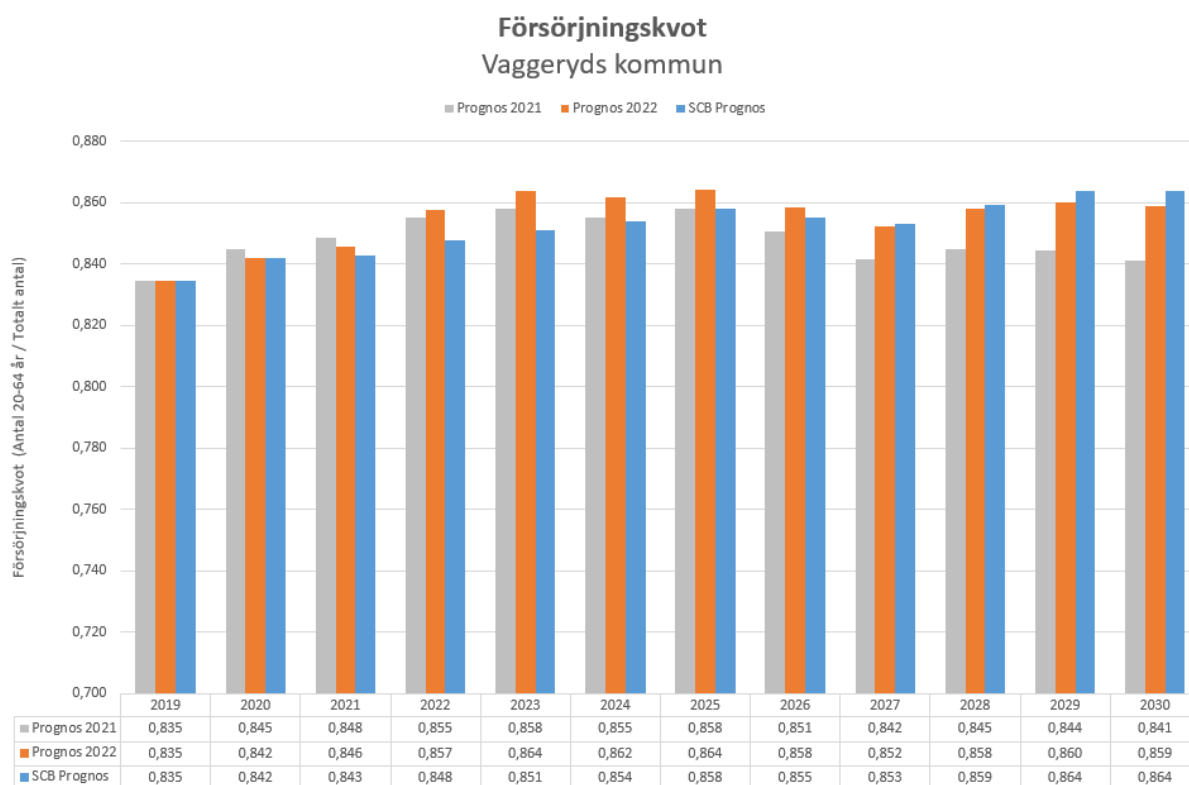
Kommunens reviderade prognos i januari 2022 indikerar en befolkningsökning i Vaggeryds kommun från 2021-12-31 med ungefär 800 invånare fram till 2025-12-31. Denna prognos anger en möjlig utveckling, och finns med i planeringen av kommunens verksamhet. Mellan 2021 och 2030 är ökningen ungefär 1 850

invånare. Denna befolkningsutveckling förutsätter att kommunen kan möta upp med en samhällsutveckling som bland annat innefattar fler bostäder. Befolkningsutvecklingen är delvis utbudsstyrd. Inflationen har under våren ökat och dess inverkan på bostadsbyggandet är i nuläget svårbedömt. En lägre befolkningsutveckling än tidigare bedömningar har lämnats av Statistiska centralbyråns (SCB) för Sveriges befolkningsutveckling. Det är viktigt att följa utvecklingen både på riksnivå och lokalt i vår kommun.

Försörjningskvot, Vaggeryds kommun utifrån prognos 2022

Försörjningskvoten beräknas genom att dividera antalet invånare i åldern (0-19 åringar + 65 år och äldre) med antalet (20-64 åringar). Måttet antar att åldersgruppen 0-19 år och 65 år och äldre efterfrågar kommunala tjänster i stor utsträckning medan åldersgruppen 20 – 64 åringarna är i sysselsättning och på så sätt försörjer den skattefinansierade verksamheten genom sitt arbete. Ju högre kvoten är desto högre belastning vilar på gruppen som arbetar och ska försörja det kommunala välfärdssystemet. I nedan bild framgår kommunens utmaning kommande år – dels utifrån kostnadssidan, där den demografiska utvecklingen förväntas öka efterfrågan av kommunal service och dels utifrån intäktsidan (skatteunderlagets utveckling) men också utifrån statens utjämningsystem som starkt påverkas av kommunens utveckling i demografin relativt rikets utveckling.

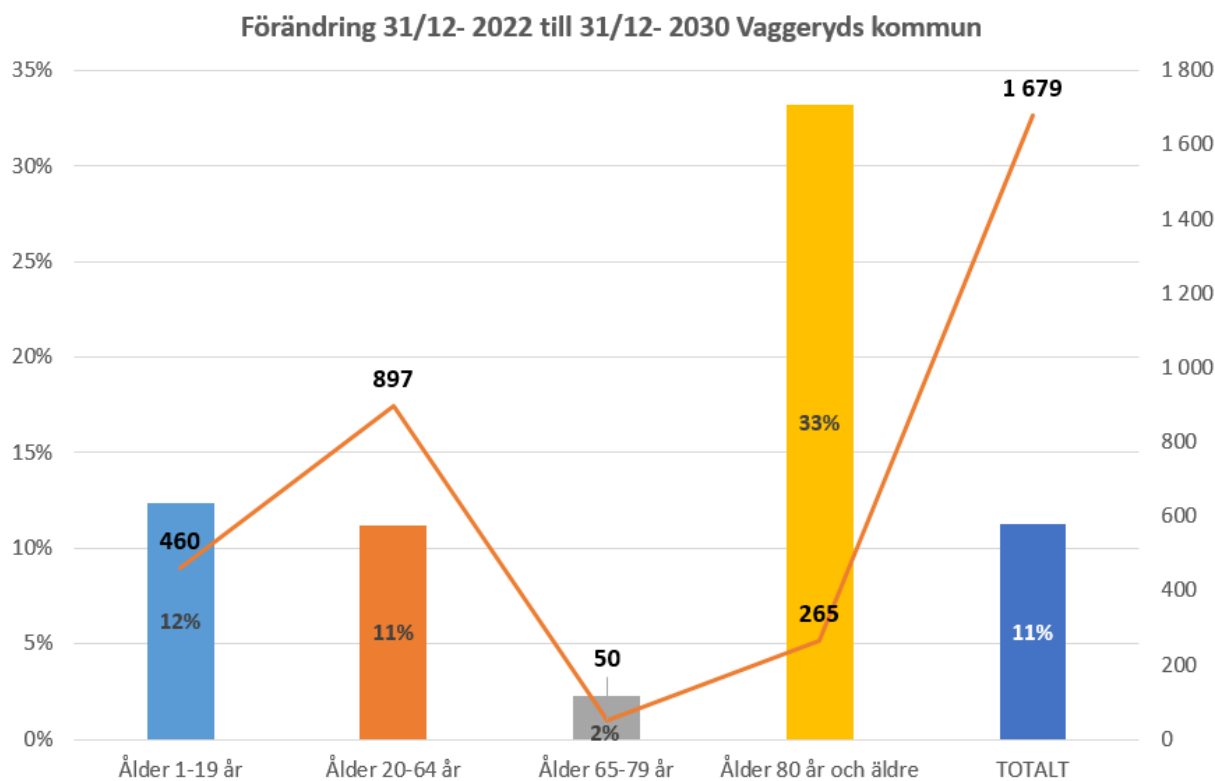
Diagrammet visar försörjningskvot, Vaggeryds kommun 2019 – 2020 samt prognos 2021 - 2030

Försörjningskvoten enligt reviderad prognos 2022 kommer ligga i intervallet omkring 0,84 till 0,86. Den kan lättare tolkas om man multiplicerar med 100 då fås för vår kommun ett intervall 84 – 86 över perioden till 2030. Statistiska centralbyrån redovisar i utfall för 2020 ett genomsnitt i riket på 76,6 vilket innebär att på 100 personer i de mest förvärsaktiva åldrarna 20-64 år finns det 76,6 personer som är yngre eller äldre. Ju högre tal detta mått visar (kvot) desto tyngre är försörjningsbördan för de som befinner sig i åldersgruppen 20-64 år. Vaggeryds kommun uppvisar således ett utfall om 84,2 för 2020 och ett genomsnitt för perioden i intervallet 84 – 86, vilket är relativt högt. Jönköpings län redovisar 82,1 för 2020.

Nedan bild visar förändringen i olika åldersgrupper mellan 2022-12-31 (1/1-2023) till 2030-12-31. Bilden är viktig eftersom grupperna 1-19 år och 80 år och äldre efterfrågar kommunal service i hög utsträckning. Som framgår i bilden förväntas bland annat gruppen 80 år och äldre öka med omkring 33 procent under 8-årsperioden.

Befolkningsutveckling, Vaggeryds kommun, period 2022-12-31 till 2030-12-31, valda åldersgrupper

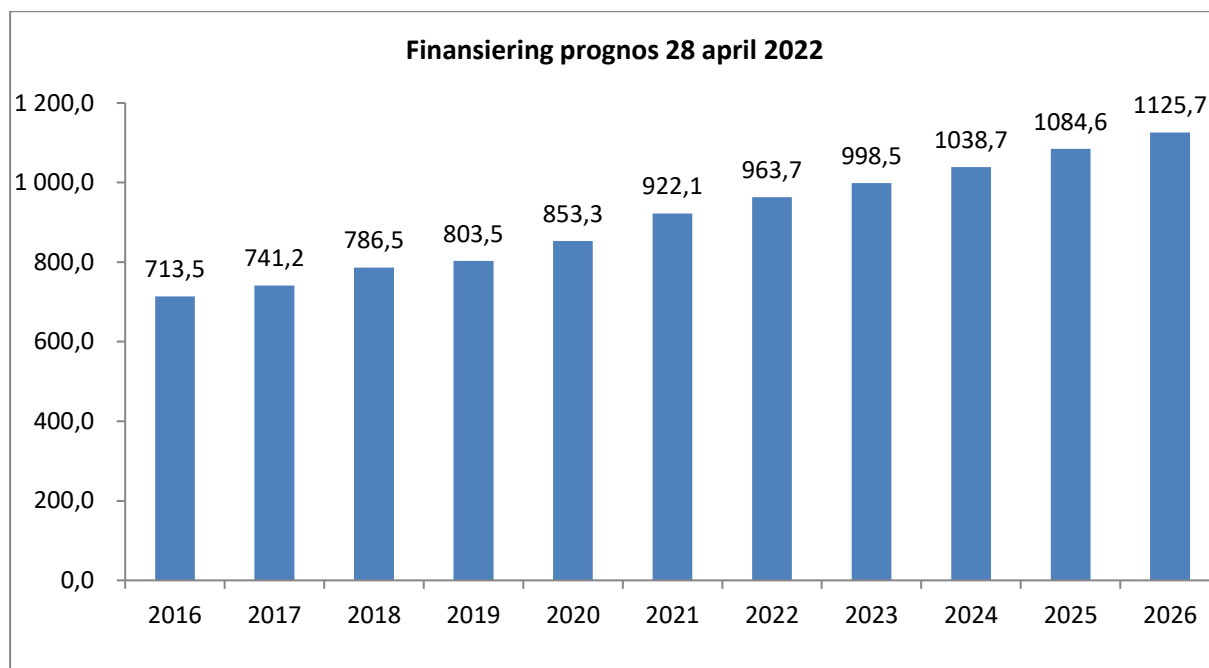

Kommentar till förväntad utveckling Vaggeryds kommun

Vaggeryds kommun förväntar sig en fortsatt positiv utveckling i befolkningen även kommande år. En viss risk finns om tillväxten inte når 200 invånare årligen utan mattas av ett antal år. Om detta inte finns med i planeringsförutsättningarna utan uppkommer senare i processen, uppstår ett finansieringsproblem. Det innebär samtidigt att organisationen behöver utvecklas för att möta denna utveckling.

Finansiering, totalt per år, prognostiserad utveckling t o m 2026 (2022-04-28)

Kommentar till förväntad utveckling Vaggeryds kommun

Vaggeryds kommun förväntar sig en fortsatt positiv utveckling i befolkningen. Det innebär samtidigt att organisationen behöver utvecklas för att möta denna utveckling. Hållbarheten, inte minst i att växa i en sådan takt att investeringsnivåerna och exploateringarna kan hanteras ansvarsfullt utan att bland annat skulden överstiger en hållbar nivå, att driftskonsekvenserna inte påverkar verksamheternas kvalitet negativt blir viktigt. Centralt för att lyckas med denna balans är att fortsatt leverera starka ekonomiska resultat i kombination med rätt nivåer inom våra investeringar och exploateringsverksamheter kommande år.

I kommunens balansräkning på tillgångssidan återfinns kommunens ägda verksamhetslokaler. Att ha ordning och reda i kombination med en ändamålsenlig ansvarsfördelning, organisation och framförhållning är viktigt inom denna verksamhet för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning med våra tillgångsvärden. Fastighetsrelaterade utmaningar bär i regel med sig stora utgifter, ibland oförutsedda, ibland planerade. Ansvarig nämnd och förvaltning arbetar med att förbättra framförhållning och god ekonomisk hushållning avseende våra verksamhetslokaler. Centralt i ett sådant arbete är bland annat en lokalförsörjningsplan som ger stöd till de ekonomiska prioriteringar som behöver beslutas inom ramen för budget och verksamhetsplan årligen. Det är också viktigt att utvärdera om nuvarande sätt att sköta våra verksamhetslokaler är ändamålsenlig, städ, vaktmästeri, underhållsplaner m.m. Den styrande majoriteten har upphandlat en grundskola, Nya Götafors Skola, kommunen äger flertalet av verksamhetslokalerna men det har under de senaste åren framförallt inom barn- och utbildningsnämndens verksamhet blivit mer hyreslösningar då framförallt arbetsmiljö blivit ett bekymmer. Likaså framförhållningen i lokalplaneringen har inneburit korta ledtider och hyresupphandlingar.

Förutsättningarna utifrån en ekonomisk finansiell stabilitet har varit goda med en hög soliditet i botten. Det är emellertid viktigt att kommunen parallellt med styrningen på utgiftssidan fortsätter ha fokus på prissättning vid försäljning av industri- och småhustomter. Med försäljningsinkomster kan koncernskulden minska och soliditeten bibehållas eller stärkas och på så sätt skapa förutsättningar för nya satsningar. KFs mål om 30 procent inklusive pensionsskulden t o m 97-12-31 kommer nås under 2021.

Koncernlåneportföljens prognostiserade utveckling t o m 2026

Koncern	2022-08	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
Vaggeryds kommun	430,0	400,0	460,0	350,0	300,0
Vaggeryd Skillingaryd Bostads AB	478,0	528,0	628,0	728,0	848,0
Vaggeryds Energi AB	120,0	345	405	455	505
Samverkan Återvinning Miljö*	20,5	22,5	25,0	25,0	25,0
Totalt	1 048,5	1 295,5	1 518,0	1 558,0	1 678,0

*Samverkan Återvinning Miljös lån är upptagna till 16 %, vilket är Vaggeryd kommuns andel av totalen.

Lånebehovet och/eller amorteringsförmågan i kommunen påverkas i stor utsträckning av nivån på investeringsverksamheten samt nettoutfallet inom exploateringsverksamheten. Kommunens resultatnivå stärker också likviditeten och förmågan till egen finansiering. Intresset är i nuläget stort för kommunens industritomter, likaså har de småhustomter som iordningsställts sålts. Läget i omvärlden med en hög inflation och en lågkonjunktur på väg kan påverka förutsättningar i samhället vilket temporärt kan bromsa in takten i företag och hushålls investeringar. Högre räntor tillsammans med högre kostnader skapar nya kalkyler för olika grupper i samhället. Osäkerheter på arbetsmarknaden leder ofta till avvaktan/försiktighet. Samtidigt skapas många nya arbetstillfällen både inom kommunens gränser och i närområdet. Svårigheten i prognosen för 2023 och framåt är kopplat till denna osäkerhet i omvärlden men också till vilka politiska beslut som antas och hur exploateringsområden omsätts och aktiveras. Stigamo området har hög aktivitet, likaså området Norr om travbanan. Åtgärder för att lösa energiförsörjningen på Stigamo pågår och beräknas i prognosen vara färdigt 2025. Detta gör att intäkter flyttas fram 2 år jämfört tidigare prognos. Frågor kopplat till medfinansiering i samhällets infrastruktur behöver konkretiseras ytterligare eftersom detta påverkar kommunens framtida kassaflöde och tillika lånebehov.

Vaggeryd Skillingaryd Bostads AB

Utvecklingen av bolagets låneportfölj beror i huvudsak på nedan större investeringsprojekt kommande år. Nuvarande bedömning redovisas år för år i ovan tabell.

Byggnation av bostäder på Karlsborg i Vaggeryd centralort. Projektet beräknas i nuläget ungefär 60 mnkr, där hela projektet beräknas genomföras under 2023.

Övriga investeringar såsom reinvesteringsåtgärder och liknande underhållsåtgärder som kräver lånefinansiering beräknas uppgå till 10 mnkr år 2023. Denna post beräknas i nuläget inte kräva lånefinansiering under perioden. Mercurius kommer att byggas om lokaler och lägenheter under 2023.

Byggnation av bostäder under 2023 bedöms till 80 mnkr, för 2024 100 mnkr och för 2025 100 mnkr. Mer konkret innefattar ovan bostadsprojekt Smultronet i Skillingaryd, ett område i Hok samt Tor i Vaggeryd. Ordningen på projekten påverkas av tillgången på mark. 2026 projekteras för ytterligare projekt.

Vaggeryds Energi AB

Utvecklingen av bolagets låneportfölj beror i huvudsak på nedan större investeringsprojekt kommande år. Nuvarande bedömning redovisas år för år i ovan tabell.

Byggnation av ny värmeproduktion. Projektet beräknas i nuläget till 245 mnkr, där 80 mnkr fördelas på 2022, 140 mnkr på 2023, 25 mnkr på 2024. Omvärldsläget har lett till ca 15 % dyrare kostnad.

Byggnation av nya mottagningsstationer i elnätet. Projekten bedöms i nuläget i intervallet 70 – 100 mnkr, där 30 mnkr på 2023, och 40 mnkr år 2025. Det finns en osäkerhet i hur projektet kommer att fördelas kostnadsmissigt.

Samverkan Återvinning Miljö (SÅM)

Utvecklingen av kommunalförbundets låneportfölj beror i huvudsak på nedan större investeringsprojekt kommande år. Nuvarande bedömning för Vaggeryds kommun (16 %) redovisas år för år i ovan tabell.

Utveckling av ÅVC- anläggningar, byggnader, maskiner, nya behandlingsmetoder av material, samt trolig ny lagstiftning kopplat till matavfall och förpackningsinsamling påverkar investeringsplaneringen under perioden. I nuläget innebär detta 18,5 mnkr för 2022, 14 mnkr på 2023, 20 mnkr på 2024. Det finns en viss osäkerhet kopplat till arbete med ny avfallsplan för 2023-2028 som är under framtagande. Prognosen för 2025-2026 beräknas mot den bakgrunden inte påverka lånebehovet, vilket innebär en kalkylerad nivå om 14 mnkr årligen i investeringar.

Finansiella risker ur koncernperspektiv

Om ambitionsnivån i målstyrningen driver på kommunens exploaterings- och investeringsverksamhet till icke ekonomiskt hållbara nivåer blir påföljden att skuldsättningsgraden ökar kraftigt och soliditeten minskar kraftigt. En onormal skuldnivå exponerar kommunen för finansiella risker. En stramare penningpolitik framöver av riksbanken i syfte att få ner inflationen genom högre räntor kommer påverka kommunkoncernens räntekostnader, egen genererade likviditet samt resultat.

Skuldförvaltningens mål är att aktivt minimera kostnader och risker för kommunkoncernens finansiering genom att tillhandahålla tillräcklig likviditet i koncernen, inta ett koncernperspektiv i skuldförvaltningen, öka kompetensen, minska sårbarheten, optimera koncernens räntekostnader samt öka andelen lån som tar ansvar för hållbarhet (gröna lån). I riktlinje för skuldförvaltning, som beslutades i kommunfullmäktige 2020-04-27 tydliggörs målen, ramar för begränsning av finansiella risker, spelregler samt ansvars- och rollfördelning i skuldförvaltningen. Låneskulden i koncernen uppgår till 1 048,5 mnkr. Borgensförpliktelsen per invånare har ökat de senaste åren (se nedan tabell).

Borgensåtagande	2020	2021	Prognos
Borgensåtagande, exklusive Kommuninvest, mnkr	601,5	611,5	649,5
Borgensåtagande per invånare, kr	41 397	41 463	43 840

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Riskanalysen är mycket viktig, risker som besannas kan leda till stora påfrestningar i en kommun och i den kommunala verksamheten. Risker handlar framförallt om negativa utfall jämfört vad som förväntats. I tabellen nedan sammanfattas de mest väsentliga risker som identifierats för kommunen, indelat i omvärldsrisker, verksamhetsrisker och finansiella risker.

Riskanalys

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Lågkonjunktur	Påverkar kostnader och intäkter. Konjunktur känsliga företag och kommunen utmanas.	Budgetprocess skapa en beredskap för låg konjunktur.	Krav på finansiell stabilitet i kommunen för att kunna hantera nedgångar i ekonomin. 2023 och 2024 bedöms i nuläget som mycket utmanade.
Internationell politisk risk	Internationella konflikter som får effekter på tillväxt och stabilitet. Ukraina katalysator.	Budgetprocessen skapa en beredskap för oväntade utfall	Beredskap, planer hantering av oväntade situationer.
Statlig styrning	Sena politiska beslut samt nya förutsättningar försvårar den kommunala planeringen.	Hela kommunen	Beredskap, planer hantering av oväntade situationer, viss buffert bör finnas centralt. Statliga medel tillförts under pandemin. Inga beslut 2023.
Demografisk utmaning	Ökat tryck på den kommunala verksamheten.	Hela kommunala koncernen	Medvetna satsningar på att öka effektiviteten i kommunkoncernen i syfte att få resurserna att räcka. Uppdrag i SPB23 till nämnder att redovisa våren 2023 i budgetberedningen.
Pandemin	Pandemins eftersläpningseffekter. Konsekvenser i organisationen på mål, medel och kvalitet. Fick vi en verksamhetsskuld?	Påverkar hela samhället brett på flera olika sätt.	Krisledningsgrupp och stab. Säkerhetsgrupp. Ledningsgruppen.
Verksamhetsrisk			
Lokalförsörjning	Eftersatt underhåll kan leda till brister i arbetsmiljö och akuta åtgärder i våra verksamheter vilket påverkar kvalitet och resultat. Tillväxten ställer krav på mer verksamhetsyta.	Tekniska nämnden. Fokusgrupp: Lokalgruppen i förvaltningen. Budgetberedning.	Ökad tillsyn av anläggningar. Ta fram underhållsplaner. Lokalförsörjningsplan. Ta fram bättre helhetsbild av lokalbehov som ökar förutsättningar för att ta beslut om investeringsprioriteringar. Lokalbehov behöver utgå ifrån helhetssyn och professionella bedömningar samt prioriteras i linje med kommunens förmåga.
Personal- och kompetensförsörjning	Kommunala verksamheter klarar inte att upprätthålla planerad bemanning – brist på arbetskraft/kompetens	Hela kommunala koncernen (Fokusgrupp: Attraktiv arbetsplats)	Attraktiv arbetsgivare Kompetensförsörjningsstrategi Friskvårdsinsatser Interkommunal samverkan m.m.
Ekonomisk och kvalitativ hållbarhet för snabb befolkningstillväxt	Ambitionsnivån och tempo i politisk vilja och målstyrning som befolkningstillväxt (tempo i exploatering) leder till utökade verksamhetsbehov (budgetbehov i investering, driftverksamhet)	Hela kommunala koncernen	Politiska organisationen
Kommunicera en korrekt bild internt och externt	En felaktig, överdriven kommunikation kan leda till att attraktionskraften för kommunen försämras. Den upplevda bilden av kommunen försvagas.	Politisk ledning och förvaltningens ledningsgrupper och chefer.	Ledningsgruppens handlingsplan Faktamässiga uttalanden Kommunikationsstöd. Vi är alla goda ambassadörer för vår kommun.
Finansiell risk			
Inflationsrisk/Energi	Kostnader stiger vilket minskar reformutrymmet. Kan delvis vara av temporär karaktär. Energi, drivmedel, tjänster, material etc.	Den kommunala koncernen	Öka medvetenhet tänka över timing i stora investeringar, satsningar på att öka effektiviteten i kommunkoncernen i syfte att få resurserna att räcka. Ex: Energieffektivisering. Ett uppdrag till KD lämnat (ordförande initiativ).
Ränterisk	Hög skuldsättning, betydande kostnadseffekter vid ökad räntekänslighet	Den kommunala koncernen	Riktlinje framtagen och beslutad på koncernnivå, Investeringarnivåer behöver balansera och ett mål för kommunal skuld 2026-12-31 antagen.
Finansieringsrisk	Större andel förfallna lån än plan samt problem med refinansiering	Den kommunala koncernen	Hållbar investeringsplan i kommun och koncern, riktlinje skuldförvaltning med regler för kapital- och räntebindning antagen.

Omvärldsrisker

En risk för kommuner är svårigheten att locka till sig arbetskraft för att försörja de för kommunen viktiga företagen, kompetensförsörjningsutmaningen. Kommunens näringsliv växer på nya industriområden tillsammans med sedan tidigare etablerade företag skapar behov. Det finns därför ett fokus på att successivt skapa förutsättningar i samhällsplaneringen för attraktiva bostadsområden. Det finns intresse från privata bostadsföretag att göra investeringar i kommunen. Kommunen är också medveten om och har planer på nya bostadsområden. Likaså vårt kommunala bostadsbolag VSBo. Samtidigt måste ett ökat bostadsbyggande och befolkningsutvecklingsmål balansera i tempo så att helheten kan bibehålla kvaliteten i våra välfärdsuppdrag och en god ekonomisk hushållning. Vaggeryds kommun förväntar sig en fortsatt positiv utveckling i befolkningen. Det innebär också att organisationen behöver utvecklas för att möta denna utveckling. Hållbarheten, inte minst i att växa i en sådan takt att investeringsnivåerna och exploateringarna kan hanteras ansvarsfullt utan att skulden överstiger en hållbar nivå, att driftskonsekvenserna inte påverkar verksamheternas kvalitet negativt blir viktigt att bevaka. En framgångsfaktor för att lyckas med denna balans är att fortsatt leverera starka ekonomiska resultat i kombination med rätt nivåer inom våra investeringar och exploateringar kommande år.

Förutsättningarna utifrån en ekonomisk finansiell stabilitet har varit goda med en hög soliditet i botten. Det är emellertid viktigt att kommunen parallellt med styrningen på utgiftssidan fortsätter ha fokus på prissättning vid försäljning av industri- och småhusomter. Med försäljningsinkomster kan koncernskulden minska och soliditeten bibehållas eller stärkas och på så sätt skapa förutsättningar för nya satsningar. KFs mål om 30 procent inklusive pensionskulden t o m 97-12-31 kommer nås under 2021.

Vaggeryds kommun är relativt känslig för konjunkturedgångar. En nedgång i konjunkturen får snabbt effekter i antalet varsel som i nästa steg kan resultera i en ökad arbetslöshet som kan gå relativt fort. När pandemin kom under våren 2020 ökade arbetslösheten och inte minst ungdomsarbetslösheten förhållandevis snabbt.

Den politiska förmågan både på riksplanel och lokalt att fatta nödvändiga beslut för att på så sätt skapa förutsättningar för tjänstepersonerna att planera en effektiv och ändamålsenlig verksamhet blir allt viktigare framöver när fler och fler utmaningar väntas för kommunerna i Sverige.

Verksamhetsrisker

Befolkningen i kommunen påverkas av nybyggnationen och har de senaste åren ökat kraftigt, vilket successivt ställt krav på den kommunala förmågan att ta emot fler barn och elever inom utbildningsverksamheten. Lokalförsörjningen har i ljuset av tillväxten blivit en utmaning. Prognosen pekar mot en fortsatt ökning i antalet invånare framöver i vår kommun. Förutom ökningen totalt kommer kommunen och riket också successivt bli fler äldre i förhållande till idag, vilket kommer ställa krav på nya sätt att arbeta, ny teknik osv. Hemtjänsten har ett bra utgångsläge för att kunna bedriva en effektiv hemtjänst eftersom kommunen genom åren, inom ramen för det kommunala bostadsbolaget uppfört ett stort antal trygghetsboenden. Förutom boenden finns också kommunens egna verksamhetslokaler. Att ha ordning och reda i kombination med en ändamålsenlig ansvarsfördelning, organisation och framförhållning är viktigt inom denna verksamhet för att upprätthålla en god ekonomisk hushållning. Fastighetsrelaterade utmaningar bär i regel med sig stora utgifter, ibland oförutsedda, ibland planerade. Ansvarig nämnd och förvaltning arbetar med att förbättra framförhållning och god ekonomisk hushållning kopplat till våra verksamhetslokaler. Centralt i ett sådant arbete blir en lokalförsörjningsplan som pekar ut behovet och ger stöd till de ekonomiska prioriteringar som behöver beslutas inom ramen för budget och verksamhetsplaner. Det är också viktigt att med jämna mellanrum utvärdera om nuvarande sätt att förvalta våra verksamhetslokaler är ändamålsenligt, lokalvård, vaktmästeri, underhållsinsatser/planer m.m.

Kompetensförsörjning är en nyckelfråga för kommunen och dess verksamheter framöver. De närmsta åren är risken lägre, men vissa personalgrupper kommer över tid att vara svårrekryterade. Vaggeryds kommun har inte en hög nivå på pensionsavgångar, men om grannkommunerna får utmaningar kan den interna konkurrensen hårdna kommunerna emellan. Detta kommer ställa krav på kommunens förmåga att vara en attraktiv arbetsplats, att man erbjuder friskvårdssatsningar, en bra arbetsmiljö, men också på omställningsförmågan, och nyttjande av nya tekniska lösningar. Kommunen har skapat en fokusgrupp ”attraktiv arbetsplats”.

Finansiella risker

Känslighetsanalys	2023	2024	2025
Bruttokostnadsförändring med 1 procent	10,7	11,1	11,2
Generell avgiftsförändring med 1 procent	0,6	0,6	0,7
Kommunalekonomisk utjämning 1 procent	2,2	2,2	2,3
Förändrad utdebitering med 1 kr	33,0	34,0	35,0
Ränteförändring med 1 procent på externa lån (mnkr)	3,3	3,0	3,0

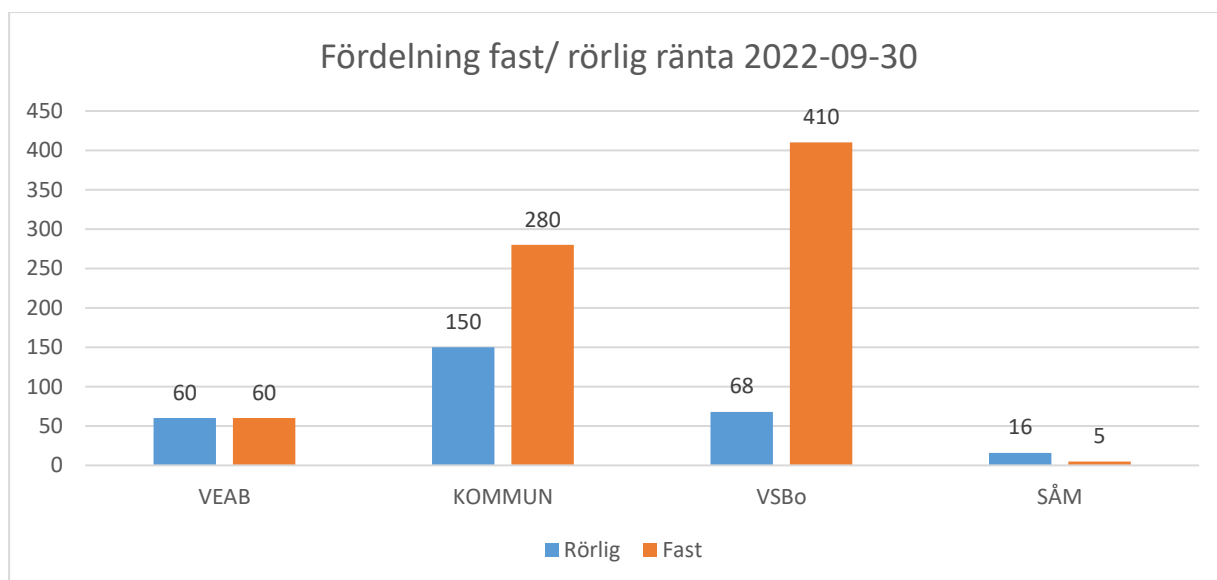
Känslighetsanalysen ger en bild över hur olika faktorer påverkar kommunens ekonomi.

En högre inflation påverkar hela världen. Priserna har ökat kraftigt med start i slutet på 2021, energipriser, drivmedel, komponentbrist inom industri m.m. driver på i en ond cirkel. När inflationen stiger får man mindre för sina pengar och köpkraften minskar, vilket leder till en lägre efterfrågan och i förlängningen en negativ inverkan på sysselsättningen inom olika branscher. Inflationen kommer till slut också att påverka och sätta press på lönerörelsen. Löneöversynerna har de senaste åren inneburit reallöneökningar för de flesta grupper och därmed en stärkt köpkraft. Kommunal verksamhet är en personalintensiv verksamhet, där den sammanlagda personalkostnaden uppgår till ungefär 65 %. Därtill köper kommunen huvudverksamhet för ungefär 10 % från annan utförare, där den största delen utgörs av personal.

Räntekostnader på aktuell skuld per 2022-09-30

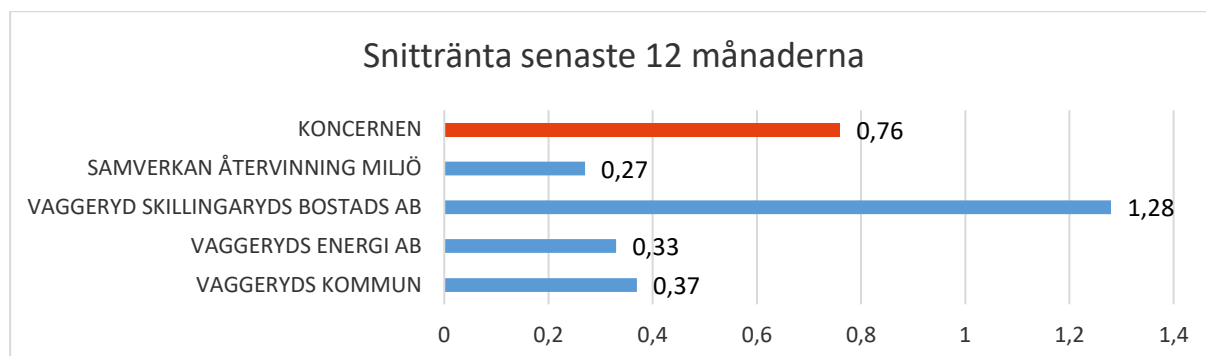
I mörkret av högre inflation kommer successiva räntehöjningar i syfte att få ner inflationen. Förväntningar om beslut från riksbanken i världen om höjda räntor blir mer och mer troliga. Kommunkoncernen har idag 1 100 mnkr i extern skuld och den förväntas öka relativt kraftigt kommande mandatperiod. Högre räntor innebär högre kostnader i koncernen, vilket påverkar det ekonomiska utrymmet.

Andel fast ränta jämfört med rörlig ränta ser ut enligt nedan. Rörlig ränta innebär en räntebindning på mindre än ett år. Koncernen har idag ca 30 % rörligt och resterande på fasta räntor.

Snitträntan de senaste 12 månaderna för bolagen fördelar sig enligt nedan diagram 2022-09-30. Snitträntan är 2022-09-30 ungefär 0,76 %. Snitträntan kommer dock öka framåt.

Koncernsammanställning – Snittränta på aktuell skuld per 2022-09-30

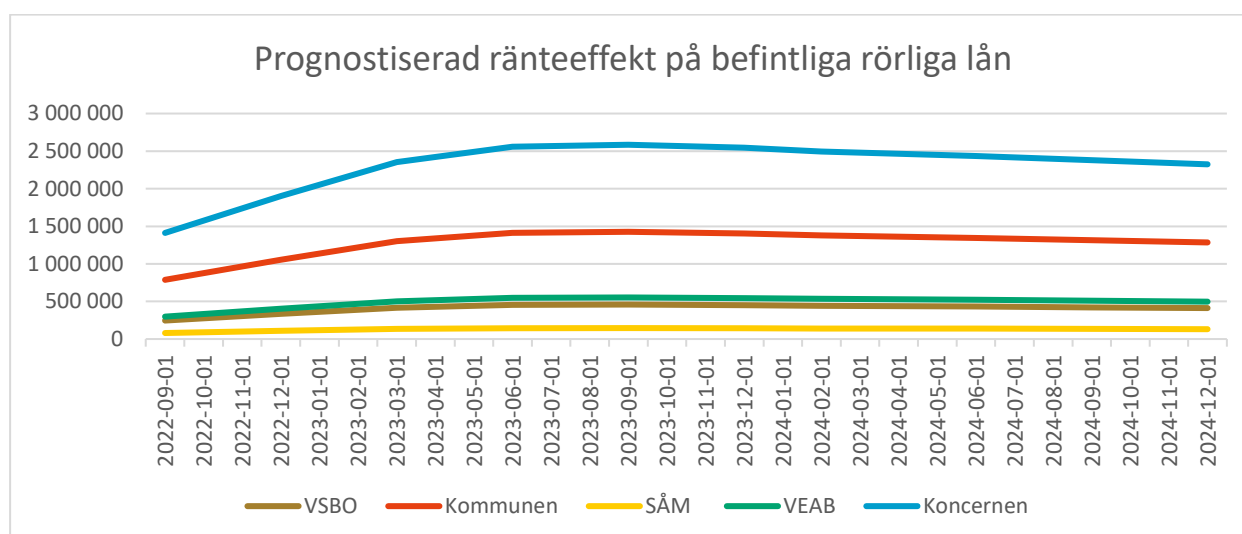
I nedan tabell framgår lån som förfaller i koncernen t o m 2024. Till detta tillkommer nyupplåning framförallt i bolagen eftersom deras prognos t o m 2026-12-31 ökar kraftigt (se tidigare avsnitt – förväntad utveckling i budgethandlingen)

Koncernsammanställning - Lån som förfaller av aktuell skuld per 2022-09-30

Koncern	2022	2023	2024
Vaggeryds kommun	0	150	80
Vaggeryd Skillingaryd Bostads AB	18	37	49
Vaggeryds Energi AB	0	20	15
Samverkan Återvinning Miljö	0	13	5
Totalt	18	220	149

Ekonomiavdelningen tar fram en finansrapport på våren och hösten till KS och bolagen. Rapporten innehåller analys av koncernskulden samt utvecklingen till och med 2026-12-31 baserat på dialog med bolagens VD ar.

Prognostiserad ränteeffekt på befintliga rörliga lån per 2022-09-30

Som framgår i ovan diagram ökar räntekostnaderna i koncernen med ungefär 1 mnkr under kommande året enbart beräknad på befintliga lån med rörlig ränta som idag uppgår till 294 mnkr. Ränteeffekt på lån som omsätts och nyupplåning är inte med i ovan diagram.

Vaggeryds kommuns ekonomiska förutsättningar

Skatter och statsbidrag

Beräkningen av det ekonomiska utrymmet för åren 2023 – 2025 har utgått ifrån övergripande antaganden:

- Befolkningsunderlaget för budgetåret 2023 baseras på kommunens prognos över antal invånare.
- Utdebiteringen blir 21:49 under hela planperioden.
- Skatteunderlaget i Vaggeryds kommun justeras något jämfört SKLs prognos eftersom kommunen har en egen befolkningsprognos.

Skatteunderlagsprognosen bygger på SKR:s bedömningar i cirkulär 22:15, daterat 2022-04-28. Som framgår i tabellen är ökningen mellan 2022 till 2023 jämfört budget 56,1 mnkr.

Skatter och statsbidrag	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatteintäkter	686,7	744,5	778,7	813,7
Inkomstutjämnning	180,7	190,3	197,1	206,1
Kostnadsutjämnning	5,6	4,1	3,0	9,1
Regleringsbidrag	34,3	23,4	23,8	19,6
Utjämningsavgift LSS	-0,9	-1,8	-1,9	-1,9
Fastighetsavgift	36,0	38,0	38,0	38,0
Totalt	942,4	998,5	1 038,7	1 084,6
Förändring jmf året innan (mnkr)		+ 56,1	+ 40,2	+ 45,9
Förändring jmf året innan (%)		6,0 %	4,0 %	4,4 %

Not: Befolkningsutvecklingen, som beskrivs i ovan avsnitt, är en av de faktorer som påverkar skatter och utjämnung. SKR:s bedömning av samhällsutvecklingen i cirkulär 2022-04-28 är en annan faktor som påverkar finansieringen.

Driftverksamhet, budget 2023 med plan 2024-2025

Verksamheternas ramar uppgår till 968,5 mnkr 2023. Kommunbidragen lämnas som en nettosumma till nämnderna. Nämnderna ansvarar för att beslutad verksamhet uppnås inom tilldelad budgetram. För att flytta kommunbidrag mellan nämnder krävs beslut av kommunfullmäktige.

Budgetramar (tkr)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Förändring 2023 vs 2022
Valnämnd	325	325	25	25	0
Revisionsnämnd	800	900	900	900	100
Överförmyndare	1 400	1 415	1 415	1 415	15
Kommunstyrelsen	67 317	70 545	70 545	70 545	3 228
Försörjningsstöd	11 475	12 305	12 565	12 783	830
Räddningstjänst	13 374	14 427	14 427	14 427	1 053
Teknisk nämnd	35 325	37 689	38 760	39 831	2 364
Miljö- och byggnämnd	5 609	5 846	5 846	5 846	237
Barn och utbildningsnämnd	447 455	464 055	467 041	474 214	16 600
Kultur och fritidsnämnd	34 184	34 404	34 404	34 404	220
Socialnämnd	291 208	301 046	306 203	310 989	9 838
Central lönepott	1 865	19 828	42 488	65 828	17 963
Finansförvaltning	4 063	5 680	13 076	21 388	1 617
Nämndbudget	914 400	968 465	1 007 696	1 052 595	54 065

Not: I budget 2023 och planer 2024-2025 har lönepotten beräknats utifrån 2,2 % för januari – mars och 2,5 % för april till och med december. Finansförvaltningens medel som kvarstår ska finansiera kapitaltjänstkostnader, Nya Götafors Skola (hyra enligt anbud), temporär lokal för Vårdcentral i Skillingaryd, vissa engångskostnader finansieras av finansförvaltningen, ex. vissa rivnings kostnader, etableringskostnad temporära lokaler, nedskrivningsbehov i den kommunala balansräkningen osv. Det föreligger också en stor osäkerhet kopplat till det nya pensionsavtalet som införs 2023 samt hur inflationsnivåns inverkan på verksamheterna. Därutöver finns en risk i kommunens interna antagande om befolkningsutveckling på både intäcks- och kostnadssidan.

Fördelning av budgetmedel till nämnder och verksamheter 2023 ”steg för steg”

	1	2	3	4	5	6a	6b	7	8	9
Verksamhet	Aktuell budget 2022	Resursförd. Modeller	Central lönepott 2,2% → mars 2,5% april-dec	Struktur-förändring	Kapital-tjänst (vår 2023)	Politik - ökade resurser	Politik - minskade resurser	Rättelser	Effektivitet 2023	Budget 2023
Valnämnd	325									325
Revisionsnämnd	800					100				900
Överförmyndar-verksamhet	1 400			15						1 415
Kommunstyrelsen	67 317		363	798		2 067				70 545
Försörjningsstöd	11 475	123	21	41		645				12 305
Räddningstjänst	13 374		85	318		650				14 427
Teknisk nämnd	35 325	1 071	57	332		904				37 689
Miljö- och byggnämnd	5 609		35	121		81				5 846
Barn- och utbildningsnämnd	447 455	7 098	2 208	5 496		2 298		-500		464 055
Kultur och fritidsnämnd	34 184		119	353		748	-1 000			34 404
Socialnämnd	291 208	2 412	1 149	4 070		2 207				301 046
Central lönepott	1 865		17 963							19 828
Finansförvaltning	4 063				3 000	2 630	-1 754	-2 259		5 680
S:a ramar:	914 400	10 704	22 000	11 544	3 000	12 330	-2 757	-2 759	0	968 465

Not: Kvarstående central lönepott uppgår till 19 828 tkr efter att januari – mars 2022 har kompenserats. Potten ska finansiera nästa lönerörelse d v s perioden 1 april 2023 till 31/3-2024. Resurser som äskas för ökad målpuppfyllelse och beslutas kommuniceras i kolumn 6a. Eventuella effektivitetskrav framgår i kolumn 8. Organisatoriska förändringar och liknande hanteras i kolumn 7. Nämnderna förfogar över tilldelad ram och prioriterar utifrån sitt uppdrag hur resurserna ska fördelas på programområden.

Nedan följer en förklaring till respektive kolumn i ovan härledningstabell ”steg för steg” tabell.

Kolumn 1 – Aktuell budget 2022

Planeringen utgår ifrån nämndernas budgetramar under innevarande år (2022).

Under våren innevarande år har budgetramarna justerats mellan finansförvaltningen och nämnderna avseende kapitaltjänst- och central lönepott. En omfördelning temporärt 2022 om 1 mnkr har gjorts mellan finansförvaltning och kultur- och fritidsnämnden i beslutet 28 november 2022.

Tekniska nämnden har erhållit tilläggsbudget med 366 tkr för del av årshyra temporär lokal vårdcentral i Skillingaryd och Barn- och utbildningsnämnden har erhållit 2 006 tkr för hyror och städ för ytor på Fenix, tidigare bibliotekslokaler, (184 tkr och resterande 184 tkr erhålls 2023), ny avdelning Växthuset förskola (507 tkr och resterande 47 tkr erhålls 2023), arrende Paviljong Hjortsjöskolan ”ST1-tomten” 371 tkr, kompensation för lokaler/barn Lyckornas förskola 354 tkr samt hyreskompensation för Hjortsjöskolan 4-6 höstterminens hyror för två nya klassrum 200 tkr och 560 tkr för 2023.

Central lönepott har omfördelats till nämnderna med 11 914 tkr.

Inflation har kompenserats med 3 625 tkr för 2022. Kommunstyrelsen (50 tkr), räddningstjänst (50 tkr), teknisk nämnd (1 200 tkr), miljö- och byggnämnden (0 tkr), barn- och utbildningsnämnden (1 475 tkr), kultur- och fritidsnämnden (450 tkr), socialnämnden (400 tkr). Sammantaget 3 625 tkr.

Kolumn 2 – Resursfördelningsmodeller

Olika resursfördelningsmodeller anpassar de ekonomiska ramarna för förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, gymnasieutbildning, äldreomsorg, individ och familjeomsorg inklusive försörjningsstöd, LSS-verksamhet och Hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Förändringar i lokalkostnader samt kapitaltjänst ingår inte i modellen. Befolkningsprognosen för 2022-2030 är framarbetad. Ingen avstämning sker under aktuellt år, utan avvikelser mot befolkningsvariabeln förklaras i den ekonomiska uppföljningen samt i årsredovisning. Den kortsiktiga befolkningsprognosen för aktuellt budgetår ändras endast om bedömningen ändras markant jämfört det underlag som använts i PFÖ-ramen i mars.

Nya äldreboenden och LSS boenden (biståndsbedömda platser), exempel Mejeriet, finansieras utifrån beslutsunderlag specifikt för en sådan politisk satsning.

Verksamheter som ligger utanför resursfördelningsmodellerna fångas in genom budgetdialoger under våren.

- Kommunstyrelsen har tillförts 123 tkr.
  - Försörjningsstöd, under KS program 752 Ekonomiskt bistånd har förstärkts med 123 tkr.
- Teknisk nämnd har tillförts 1 071 tkr.
  - Gator, vägar och belysning 398 tkr
  - Landsbygdsvägar och gårdslampor 21 tkr
  - Grönytor och lekplatser m.m. 652 tkr.
- Barn och utbildning har ett utfall om 7 098 tkr utifrån förändring i antalet invånare i ålder 1-19 år.
  - 1-5 åringar (förskola) = 3 234 tkr
  - 6 åringar (förskoleklass) = - 1 031 tkr
  - 6- 11 åringar (fritidshemsverksamhet) = 32 tkr
  - 7- 15 åringar (grundskola) = 2 253 tkr
  - 16- 19 åringar (gymnasieskola) = 2 610 tkr
- Socialnämnden har tillförts totalt 2 412 tkr utifrån förändringar i resursfördelningsmodellerna.
  - Hälso- och sjukvårdsmodell 363 tkr.
  - Individ- och familjeomsorg 368 tkr.
  - LSS verksamhet 923 tkr
  - Äldreomsorg 758 tkr

Totalt har resursfördelningsmodellerna förstärkt ramarna 2023 med 10 704 tkr.

Kolumn 3 – Central lönepott

Utrymme för beräknade löneökningar är budgeterade centralt och fördelas till respektive nämnd när löneöversynen är klar. Ekonomichef har delegation medel från politiskt beslut lönepott till nämnderna efter att löneöversynen är klar (avsnitt 3.10). Potten inkluderar löneökning, löneglidning och kvalitetsökningar. Januari – mars 2023 har finansierats med 2,2 % och den nya avtalsperioden april 2023 – mars 2024 med 2,5 %. Totalt har 22 mnkr tillförts central lönepott och efter fördelning av januari – mars 2022 kvarstår 19 828 tkr i budget 2023.

Kolumn 4 – Strukturförändringar

I kolumn 4 redovisas **förändringar i lagar och regler** som föranlett ökning eller minskningar i respektive nämnds ram. Under strukturförändringar hanteras också eventuella **omvärldsfaktorer** som föranlett ramjustering. Här fördelas också specialdestinerade statsbidrag vidare till utförarnämnd, **i de fall staten fördelat statsbidraget till Vaggeryd via det generella statsbidragssystemet**. Nedan framgår dessa justeringar netto för

budgetåret 2023. I kolumnen har fördelats 11 544 tkr varav generella statsbidrag som hamnat i påsen utgör 1 831 tkr, internhyreskompensation 1 263 tkr, höjt PO-pålägg kopplat till nytt pensionssystem 8 450 tkr.

Generella statsbidrag som hamnat i påsen uppgår till 1 831 tkr. Nedan framgår hur medlen fördelats till nämnderna.

Kommunstyrelsen, Räddningstjänsten har tilldelats 156 tkr för säkerhetsarbete (Kommuner mot brott, utgiftsområde 4).

Barn- och utbildningsnämnden har tilldelats 675 tkr netto för 13 olika justeringar/förändringar i statsbidrag som ges från staten till kommunerna via regleringsbidraget (påsen).

Socialnämnden har tilldelats 1 000 tkr netto för fyra olika justeringar/förändringar i statsbidrag som hamnat i påsen. Fast omsorgskontakt, stärkt rätt till personlig assistens, föräldrastödsprogram och barnets bästa när vård enligt LVU upphör.

De sökbara statsbidragen, som inte ingår i påsen, regleringsbidraget, är ofta kopplade till att kommunen ska påvisa att man haft en kostnad eller utfört en prestation. Information om statens motiv och intentioner med dessa statsbidrag presenteras oftast i samband med vår och eller budgetpropositionen. Sveriges kommuner och regioner (SKR) informerar också löpande om dessa statsbidrag i sina cirkulär. Det åligger varje nämnd att bevaka och söka dessa bidrag.

För 2023 har en stor justering gjorts av PO-pålägget mot bakgrund av **nytt pensionsavtal** som träder ikraft 2023 AKAP-KR. Det nya PO-pålägget har internt beräknats till 41,7 % för 2023. Den högre kostnaden är beräknad centralt och fördelas ut i nämndramen. Nedan listas kompensation för höjt PO-pålägg.

Överförmyndarverksamhet (15 tkr), kommunstyrelsen (716 tkr), försörjningsstöd (41 tkr), räddningstjänst (138 tkr), teknisk nämnd (324 tkr), miljö- och byggnämnden (116 tkr), barn- och utbildningsnämnden (4 068 tkr), kultur- och fritidsnämnden (176 tkr), socialnämnden (2 851 tkr). Sammantaget 8 450 tkr.

Inflation, KPIF, enligt SKR cirkulär 22:15 daterat 2022-04-28 beräknas till 5,3 % för innevarande år och 2,5 % för 2023. Kraftiga avvikelser kan förekomma avseende specifika varor och tjänster. Nämnderna har i T 1 ans prognosarbete uppskatta inflationspåverkan innevarande år (2022). En fortsatt dialog kring framtida utveckling kommer ske i samband med uppföljningarna innevarande år och 2023. Nedan listas kompensation för inflation. En om budgetering om 3 625 tkr för inflation görs mellan finansbudgeten och nämndernas budget 2022. Se kolumn 1 ovan för specifikation.

Intern hyresuppräknning befintliga lokaler, alla lokalförhyrningar och tjänster som tillhandahålls av fastighetsenheten regleras i normalfallet i enlighet med ingångna internhyresavtal exklusive kapitaltjänstdelen som hanteras av finansförvaltningen (se beskrivning kapitaltjänst kolumn 5 nedan). Inför 2021 flyttades planerat underhåll om 70 kr/m² från drift till investering. Det innebar att internhyresnivåerna justerades ner med ungefär 14 %. Justeringen var kvalitetsneutral och beloppet motsvarade totalt ungefär 6 mnkr. Förändringen innebar också att K3-regler som infördes 2014 harmoniserar mellan budget och redovisning. Retroaktiv hyreshöjning för eventuella år då höjning inte gjorts får inte förekomma. Hyresavtalen uppräknas utifrån KPI i januari året innan. Justeringen för internhyrorna 2023 uppgår till 3,7 % enligt Statistiska Centralbyrån (SCB), vilket motsvarar utfallet januari 2022. Kompensationen uppgår till 1 263 tkr och har fördelats ut till nämnderna i strukturkolumnen. Nedan listas kompensation för inflation.

Kommunstyrelsen (77 tkr), räddningstjänst (24 tkr), teknisk nämnd (8 tkr), miljö- och byggnämnden (5 tkr), barn- och utbildningsnämnden (753 tkr), kultur- och fritidsnämnden (177 tkr), socialnämnden (219 tkr). Sammantaget 1 263 tkr.

Kolumn 5 – Kapitaltjänstkostnader

Efter att en investering är genomförd uppstår en kapitalkostnad i driftsbudgeten. Eftersom kommunen under flera år har haft en hög investeringstakt har det varit viktigt att avsätta medel centralt initialt i form av en kapitaltjänstpott. I samband med, ränteförändring och/eller att större investeringar beslutade av

kommunfullmäktige tas i bruk och/eller faller ifrån, sker en förändring av nämndernas ram för avskrivningar och ränta. Grundregeln är att ramtilldelning sker året efter investeringsåret utifrån faktiskt utfall. I kapitaltjänstkostnader ingår intern ränta (för 2023 = 1,25 %). Inom avgiftsfinansierade verksamheter såsom Vatten och Avlopp debiteras internräntesatsen på samma sätt som för den skattefinansierade verksamheten. Den långsiktiga investeringsnivån med egna medel inom VA-verksamheten uppgår till 8 mnkr årligen. Dessa medel ska i huvudsak användas för skötsel av befintliga tillgångar. Nivåer därutöver finansieras dels genom anslutningsavgifter och dels via lån av skattekollektivet alternativt externt. Vid årsskiftet 2021-12-31 uppgick kollektivets skuld i balansräkningen till 206,9 mnkr (170,2). Komponentavskrivning tillämpas från och med 2014 i kommunen.

Kolumn 6 – Politiska prioriteringar 2023

Politiska satsningar framgår under denna rubrik. De eventuella politiska satsningar i driftverksamheten som avser tvärsatoriella aktiviteter/insatser budgeteras under KS. Utöver eventuella riktade satsningar fördelas ytterligare medel till nämnderna genom resursfördelningsmodell, central lönepott, strukturförändringar, rättelser och central kapitaltjänstpott.

I denna kolumn beslutas också om nivå i kompensation för nya lokaler enligt de principer som är fastlagda i riktlinjer för investeringsprocessen 2020-08-31 § 108. Ramhöjning utgår för del av hyra när lokalen är klar att tas i bruk. Nämnderna erhåller som utgångspunkt 100 procent av lokalhyran, i de fall politiskt beslut fastställer ett effektivitetskrav på hyresnivån innebär detta att nämnderna får tillskjuta egna medel. Detta kommuniceras i budgethandlingen genom ett avdrag på nämndens ram tydliggörs med belopp i kolumn 8 benämnd "Effektivitet" i kommunens härledningstabell för budget benämnd "steg för steg" modell. Effektivitetskrav för alla investeringar bedöms från fall till fall.

Nedan beskrivs de politiska prioriteringarna 2023 (kolumn 6a och 6 b)

- Revisionen har beviljats 100 tkr i ökat anslag inför 2023.
- Valnämnd aktiveras 2022 och 300 tkr avsätts, dessa medel kvarstår 2023 och aktiveras 2024 då val till EU genomförs.
- Kommunstyrelsens förvaltning och den politiska organisationen tillsammans förstärks med 2 067 tkr där 750 tkr avsätts för ökad bemanning inom upphandling, 700 tkr till ökad bemanning samhällsplanering och slutligen 617 tkr avsätts till den politiska verksamheten.
- Försörjningsstöd erhåller 123 tkr i den nya resursfördelningsmodellen och ytterligare 645 tkr baserat på övergångseffekt från gammal till ny resursfördelningsmodell. Totalt 768 tkr.
- Räddningstjänsten förstärks med 650 tkr för ökad bemanning med 1 tjänst. Tjänsten ska jobba brett inom hela ansvarsområdet. Verksamheten tillförs under strukturförändringskolumn också 156 tkr kopplat till säkerhet att nyttja för finansiering av verksamheten.
- Tekniska nämnden förstärks 2023 med motsvarande en tjänst, 600 tkr (där programområde 153 "ledning och administration" tillförs 300 tkr och programområde 211 "allmän markreserv" tillförs 300 tkr.) Utöver detta tillförs medel för att finansiera den politiska verksamheten 2023 med 304 tkr utifrån förslag från den parlamentariska gruppen.
- Miljö- och byggnämnden förstärks med 81 tkr kopplat till politisk organisation 2023.
- Barn- och utbildningsnämnden förstärks 2023 med motsvarande en tjänst, 600 tkr. (där den elevsociala verksamheten tillförs 300 tkr, coachande insatser för ökad motivation 300 tkr). Utöver detta tillförs medel för att finansiera den politiska verksamheten 2023 med 207 tkr utifrån förslag i den parlamentariska gruppen.

BUN tillförs också medel för lokalhyror enligt nämndens underlag om sammantaget 1 491 tkr för hyror och städ 2023. Hyrorna som avser ytor på AQ för gymnasial utbildning "industriutbildning" 700 tkr, Utökade ytor på Fenix, tidigare bibliotekslokaler, (återstående 184 tkr för 2023), ny avdelning Växthuset förskola (återstående 47 tkr för 2023) samt hyreskompensation för Hjortsjöskolan 4-6 höstterminens hyror för två nya återstående 560 tkr för 2023.

- Kultur- och fritidsnämnden förstärks 2023 med motsvarande en tjänst, 600 tkr. (där program 420 tillförs 150 tkr för ökad andel bidrag till föreningar, program 422 för öppethållande av sim- och sporthall 150 tkr och slutligen 300 tkr tillförs öppen ungdomsverksamhet program 443.) Utöver detta tillförs medel för att finansiera den politiska verksamheten 2023 med 148 tkr utifrån förslag i den parlamentariska gruppen.
- Socialnämnden erhåller 2 207 tkr där 2 000 tkr avser äldreomsorgen och den verksamhetsförändring som presenterats avseende omvandling av verksamhet på Furugården till biståndsbedömt trygghetsboende. Politisk verksamhet har justerats med 207 tkr utifrån förslag i den parlamentariska gruppen.
- Finansförvaltningen, har i budget för år 2023 (2 630 tkr) samt i tillägg för 2024 (2 562 tkr) medel avsatt för hyreskostnad för Nya Götafors skola, totalt 5 192 tkr. Revisionen har tillförts 100 tkr från finansförvaltningen. Viss osäkerhet i siffrorna. När beloppen blir säkrare fördelas medlen till BUN. Omfördelning ifrån finansförvaltning för intern hyreshöjning (minus 1 263 tkr) samt (minus 1 491 tkr) som avser nya hyror för BUN som fördelas om till BUN under 2023. En omfördelning temporärt 2022 om 1 mnkr har gjorts mellan finansförvaltning och kultur- och fritidsnämnden i beslutet 28 november 2022. Återställs i kolumn 6b i steg för steg år 2023.

Kolumn 7: Rättelser

I denna kolumn redovisas kostnader för vilka ramtilldelning skett i tidigare budgetar men där medel av organisatoriska skäl flyttats mellan nämnder.

- Barn- och utbildningsnämnden hyra år 3 ersättningslokaler Hjortsjöskolan. Återtas 1,9 mnkr för år 2 och läggs till nytt belopp här för år 3 som är 1,4 mnkr. Nettoeffekt -500 tkr.
- Finansförvaltningen minskas med 2 091 tkr. Olika justeringar/förändringar i statsbidrag som ges från staten till kommunerna via regleringsbidraget (påsen) omfördelas netto till berörda nämnders ramar.

Kolumn 8 – Effektivitet

Nämnderna ansvarar för prioriteringar utifrån beslutad budgetram. I de fall nämnden bedömer att en förändring är av principiell betydelse ska nämnden föra ärendet vidare för beslut i kommunfullmäktige.

Fördelning av budgetmedel 2023 ”steg för steg” - finansieringsmodellen

Finansieringsmodellen (faktorer/kolumnerna)	Belopp (tkr)
1. Aktuell budget 2022	914 400
2. Resursfördelningsmodeller	10 704
3. Central lönepott	22 000
4. Strukturförändringar	11 544
5. Kapitaltjänst	3 000
6. Politiska prioriteringar ökade resurser	12 330
7. Politiska prioriteringar minskade resurser	-2 754
8. Rättelser	-2 759
9. Effektivitetskrav	0
Nämndernas ramar 2023	968 465
Avsatta medel för resultatmål 30 mnkr (3 % målet)	30 000
Skatter och generella statsbidrag (utjämning)	998 465

Verksamhetens taxor och avgifter

Taxor och avgifter ska beslutas i september alternativt början av oktober i nämnderna för att kommunfullmäktige ska kunna följa sin plan och besluta i november. Lagen säger att taxor och avgifter i grunden ska baseras på självkostnadsprincipen.

Nämnderna ska aktivt söka möjligheter till ökad intäktsfinansiering samt eventuellt verksamhetsfrämjande projekt som kan finansieras via statsbidrag, EU-medel eller andra bidrag.

Investerings- och exploateringsverksamhet

Investeringar och exploatering är nödvändigt för att uppfylla kommunens målsättningar samt skapar förutsättningar för att bedriva en effektiv och ändamålsenlig verksamhet. Kommunfullmäktige (KF) fastställer årligen investeringsbudget för 2022 (revidering) och för budgetåret 2023. Planen för 2024 och 2025 antas som underlag för fortsatt planering.

Investeringsnivån i den skattefinansierade verksamheten uppgår till 417 mnkr och inom taxefinansierad VA verksamhet till 79 mnkr, sammantaget 496 mnkr kommande mandatperiod exklusive exploateringsprojekten. För osäkerhetsfaktorer kopplat till investeringsverksamheten har 6 mnkr avsatts på KS för nästa mandatperiod, ”Till KS förfogande osäkerhet/risk fastighet”. Likaså finns en budget för ”Förstudier och underlag till investeringsprojekt” på KS med totalt 0,8 mnkr.

Hjortsjöskolans mellanstadium (id 91012) är ett av de större projekten som har sin tyngdpunkt kommande mandatperiod och totalt har 104 mnkr avsatts. Startbesked ges i KS. Likaså ökar reinvesteringsanslagen inom investeringsrelaterat fastighetsunderhåll till 36 mnkr för kommande mandatperiod. Insatser görs i Hok, där till och ombyggnad av kök görs på skolan för 10 mnkr, likaså påbörjas förskole projekt senare under mandatperioden. En budget om 6 mnkr för att åtgärda skador i våtutrymmen, renovera kylrum samt byta äldre maskiner i centralköket (planerat underhåll) finns med i budget. Utemiljöer för våra kommunala verksamheter som skolgårdar, våra äldreboenden m.m. hamnar i fokus under nästa mandatperiod och 8 mnkr avsätts. En budget om 2,5 mnkr för insatser kopplat till toaletter på Fågelforssskolan 7-9 är budgeterat 2023. Paviljong Sörgårdsskolan 2 mnkr 2023, förskolan nyckelpigan 5 mnkr 2023 är några andra projekt som finns i budget 2023.

I beslut i KF 2021-06-21 § 93 återfinns GC-väg Skillingaryd – badplats Linneryd (Tofteryd) som ska färdigställas under 2023. Arbetet med Bro kapellgatan i Vaggeryd startar igång 2022 och har sin tyngdpunkt under 2023 då 5,5 mnkr avsätts för projektet. För att synliggöra och tillgänglighetsförbättra vattendragen i Vaggeryds kommun fortsätter satsningen och 1 000 tkr avsätts fördelat på 2024 och 2026. Medel för utterpassage om 500 tkr där 100 tkr per år avsätts för perioden 2022-2026.

Energisparåtgärder i form av byte till LED i gatubelysning i Vaggeryd centralort genomförs 2023 och 6,5 mnkr avsätts i budget. Totalt för belysning finns 9,1 mnkr för mandatperioden.

Inom VA-verksamheten genomförs under nästa mandatperiod investeringsinsatser för att omvandla verksamhetsområde Rastad, Åhult utmed Fengen och Sandsjön till kommunalt VA. Därutöver ytterligare 33 mnkr i underhåll av befintliga va-ledningsnät.

Inom fritidsverksamheten, finns medel avsatta för Vaggeryd och Skillingaryds idrottsplatser med tillsammans 3,0 mnkr årligen fördelat över nästa mandatperiod. Därutöver har ombudgeras 2 mnkr från KS till kultur- och fritidsnämnden för takarbeten på Movalla IP. För nästa mandatperiod 2023-2026 avsätts medel till kommunala badplatser, Vandring, cykel, kanot, ridning, motionsspår, skidbackar, utrustning teknikutveckling, ny lokal för bissefällarsamlingen, kulturskolan instrument och teknisk utrustning samt kulturutveckling (kulturminnesvård m.m.) – se kultur- och fritidsnämndens investeringsprojekt. En politisk vilja finns kopplat till simhallen i Vaggeryd och en markering är gjord för planeringsåren 2024-2025 om sammantaget 80 mnkr i tidigare beslut. En politiskt sammansatt grupp är bildad i syfte att utreda frågan om simhall.

Kommunstyrelsens samordnings- och ledningsfunktion har investeringsmedel för att påbörja införande av beslutsstödsystem. Likaså finns medel för verksamhetsutveckling med hjälp av digitalisering i budget. Räddningstjänsten har i plan för 2023 ett släck- och räddningsfordon om 4,1 mnkr därutöver avsätts medel för beredskapshöjande åtgärder kommande mandatperiod.

Barn och utbildningsnämnden har i tidigare beslut 2021-06-21 § 93 utöver den generella inventariebudgeten för innevarande år erhållit ytterligare 1,5 mnkr kopplat till deras begäran om att skapa en central yta för elevsamarvaro på Fenix för en ökad attraktivitet (0,5 mnkr) och satsningen på lärmiljöer för ökad likvärdighet och studiero (1

mnr). För kommande mandatperiod har nämnden 2 mnr årligen för inventarier. Därutöver finns en förstärkning 2023 om 500 tkr för möbler elevsamarvare och Fenix bistro inom ramen för inventarieanslaget. Inventarier till Sörgårdsskolan och Nya Götafors skola finns anslagna i nämndens investeringsbudget.

Socialnämndens generella inventarieanslag om 1 mnr kvarstår. Övriga mer specifika projekt som exempelvis införande av verksamhetssystem inom socialnämnden kan behöva flyttas med i viss utsträckning till kommande mandatperiod. En bedömning görs i bokslutet 2022 inför vårens budgetarbete 2023.

Specifikation skattefinansierade investeringar

Kommunstyrelsen

KOD/TYP	Kommunstyrelse	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9100/RE NY	Övergripande datainvestering	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
9191/NY	Digitaliserings system AME o KLK	1 000	1 200	0	0	0	1 200
9190/NY	Beslutsstödsystem KS	100	900	0	0	0	900
91014/NY/RE	Till KS förfogande osäkerhet/risk fastighet	3 200	6 000	0	0	0	6 000
92016/NY/RE	Förstudier och underlag till investeringsprojekt (sökbara)	0	200	200	200	200	800
	Summa kommunstyrelse	5 300	9 300	1 200	1 200	1 200	12 000

Teknisk nämnd – total budget skattefinansierad och taxefinansierad verksamhet

KOD/TYP	Skatte- och taxefinansierad verksamhet (TN)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
	Skattefinansierad verksamhet	47 400	110 950	83 350	53 250	35 100	282 650
	Taxefinansierad – verksamhet (VA)	10 700	23 200	19 400	23 800	13 000	79 400
	Summa teknisk nämnd	58 100	134 150	102 750	77 050	48 100	362 050

Teknisk nämnd specifikation skattefinansierad verksamhet

KOD/TYP	Oförutsedda investeringsutgifter	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
92001	Tekniska nämndens förfogande	1 200	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
	Summa	1 200	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000

KOD/TYP	Fastigheter – reinvestering	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
RE/91008	Reinvestering fastigheter (komponenter), tekniska nämndens förfogande	10 000	12 000	12 000	6 000	6 000	36 000
	Summa	10 000	12 000	12 000	6 000	6 000	36 000

Sammanställning – tekniska nämnden fastighetsinvesteringar per verksamhetsområde

Fastigheter – total, fördelning per verksamhetsområde	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
Förskoleverksamhet	0	5 000	0	10 000	18 000	33 000
Grundskola, fritidshem, förskoleklass	13 000	49 500	55 000	25 000	0	129 500
Gymnasieskola, vuxenutbildning, SFi	9 800	5 000	0	0	0	5 000
Vård och omsorgsboende	1 000	0	0	0	0	0
Övrigt lokaler	5 450	3 750	2 500	2 500	2 500	11 250
Summa fastigheter	29 250	63 250	57 500	37 500	20 500	178 750

Sammanställning – tekniska nämnden övrig skattefinansierad investeringsverksamhet

Övrigt – total, fördelning per verksamhetsområde	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
Gator och vägar	3 050	12 900	7 950	3 650	3 200	27 700
GC-vägar	1 000	10 500	1 000	500	500	12 500
Belysning	300	7 150	650	650	650	9 100
Exploatering mindre insatser (gator och vägar)	1 000	800	1 000	1 000	1 000	3 800
Parker och lekplatser	700	1 450	650	1 350	650	4 100
Maskiner och bilar	900	900	600	600	600	2 700
Summa	6 950	33 700	11 850	7 750	6 600	59 900

Specifikation – investeringsprojekt inom fastighet

KOD/TYP	Fastigheter – förskola	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9178/NY	Hoks förskola 4 avd. med tillagningskök	0	0	0	10 000	10 000	20 000
91019/RE	Tallbackens förskola, 2027 + 8 000 tkr.	0	0	0	0	8 000	8 000
91018/RE	Förskola nyckelpigan, Vaggeryd	0	5 000	0	0	0	5 000
	Summa	0	5 000	0	10 000	18 000	33 000

KOD/TYP	Fastigheter – grundskola, fritidshem, förskoleklass	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
91003	Sörgårdsskolan Skillingaryd, enligt projektblad 1a	8 000	6 000	0	0	0	6 000
NY/91012	Hjortsjöskolans mellanstadiet	500	28 000	50 000	25 000	0	103 000
91017/NY	Hok skola, om och tillbyggnad kök	0	10 000	0	0	0	10 000
91010	Nya Götafors skola, Vaggeryd (markanläggningar inkl. redskap)	2 500	0	0	0	0	0
91020/NY/RE	Utbyggnad och upprustning av Fågelfors 7–9, Skillingaryd (2023 toaletter)	0	2 500	0	0	0	2 500
91021/RE	Åtgärda skador i våtutrymmen, renovera kylrum samt byt äldre maskiner i centralköket Fågelfors Skola	0	1 000	5 000			6 000
92022	Paviljong Sörgårdsskolan	0	2 000	0	0	0	2 000
92021/NY	Utemiljö Hjortsjöskolans ersättningslokaler - nya mellanstadiet	2 000	0	0	0	0	0
	Summa	13 000	49 500	55 000	25 000	0	129 500

Not: ID91012 Hjortsjöskolans mellanstadium, startbesked före upphandling i KS.

KOD/TYP	Fastigheter – gymnasieskola, vuxenutbildning, SFi	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
91004	Fenix 2 – 2020 och framåt	7 300	4 500	0	0	0	4 500
91022/LA	Fenix 1 - utflyttat biblioteket - personalutrymmen och uppehållsrum elever	2 500	500	0	0	0	500
	Summa	9 800	5 000	0	0	0	5 000

*TN ska återkomma till KS med kostnadskalkyl innan godkännande av projekt.

STRATEGISK PLAN- OCH BUDGET VAGGERYDS KOMMUN 2023

KOD/TYP	Fastigheter - Vård och omsorgsboende	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9184	Mejeriet Vårdboende	1 000	0	0	0	0	0
	Summa	1 000	0	0	0	0	0

KOD/TYP	Fastigheter - övrigt lokaler	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
91005	Om- och tillbyggnad för enskilda duschutrymmen	250	250	0	0	0	250
91007	Vårdcentralen i Skillingaryd (tak och väggar)	200	0	0	0	0	0
91011/NY	Mindre fastighetsinvesteringar standardhöjningar (påspeng utan kap. tj. kompensation)	1 000	500	500	500	500	2 000
91013/NY	Utemiljöer kommunala verksamheter (påspeng)	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
92020/NY	Markanläggning för ersättningslokal Vårdcentral, Skillingaryd	3 000	1 000	0	0	0	0
	Summa	5 450	3 750	2 500	2 500	2 500	11 250

Teknisk nämnd övriga skattefinansierade investeringar

KOD/TYP	Gator och vägar	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/9203	Kollektivtrafikförbättringar (påse)	100	500	300	300	300	1 400
NY/9204	Trafiksäkerhetsförbättringar (påse)	300	350	200	300	350	1 200
NY/9205	Beläggningsarbeten, nya projekt (påse)	200	300	200	200	200	900
NY/9220	Tillgänglighetsförbättringar på offentliga platser (påse)	50	50	50	50	50	200
NY/9230	Centrumutveckling (Storgatan, Skillingaryd) **	0	3 000	3 000	500	0	6 500
NY/9231	Bro Kapellgatan Vaggeryd	100	5 500	0	0	0	5 500
NY/9232	Infrastrukturella åtgärder (påse)	200	1 200	200	300	300	2 000
RE/9908	Beläggningsunderhåll, reinvestering (påse)	2 100	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
NY/9910	Vaggeryd - Taglarpsvägen (Bäck innan) *	0	0	0	0	0	0
NY/NY	Cirkulationsplats Vaggeryd väg 846/badplatsvägen/Hammarvägen**	0	0	0	0	0	0
NY/92008	Stationsnära pendlarparkering ink. Cykelboxar Skillingaryd	0	0	2 000	0	0	2 000
	Summa Gator och vägar	3 050	12 900	7 950	3 650	3 200	27 700

Not: * Vaggeryd - Taglarpsvägen (Bäck innan), id 9910 och ** Cirkulationsplats Vaggeryd väg 846/badplatsvägen/Hammarvägens underlag behöver revideras. ** Centrumutveckling (Storgatan, Skillingaryd) id 9230 i KF beslutades att förändra budgetförslaget från KS utifrån yrkande från ledamot i Centerpartiet. Yrkandet innebär 3 mnkr (2023), 3 mnkr (2024) och 0,5 mnkr (2025) sammantaget 6,5 mnkr jämfört KS förslag om 3,0 mnkr. Av medlen ska 0,5 mnkr användas i våra mindre orter inom kommunen.

KOD/TYP	GC-vägar	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/RE/9276	GC-vägar (cykelplan)	200	500	500	500	500	2 000
NY/92015	GC-väg Skillingaryd - badplats Linneryd	800	10 000	0	0	0	10 000
NY/92009	Hok GC-tunnel Rv.30 *	0	0	0	0	0	0
NY/92007	Passage Hjortsjöskolan (500 tkr förutsätter bidrag från TRV)	0	0	500	0	0	500
NY/92010	Gång- och cykelbro över Hjortsjön (förstudie och underlag)	0	0	0	0	0	0
	Summa GC-vägar	1 000	10 500	1 000	500	500	12 500

Not: Budgetberedningen uppmanar tekniska nämnden att noggrant följa trafikverkets nationell och regionala planer där bidrag kan sökas kopplat till GC-vägar.

* Hok GC-tunnel Rv. 30 underlag behöver revideras.

STRATEGISK PLAN- OCH BUDGET VAGGERYDS KOMMUN 2023

KOD/TYP	Belysning	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/9902	Energisparåtgärder, belysning (LED Vaggeryd)	0	6 500	0	0	0	6 500
NY/RE/9912	Gårds och vägbelysning landsbygd (påsa)	250	500	500	500	500	2 000
NY/9211	Diverse projekt, belysning (påse)	50	150	150	150	150	600
	Summa Belysning	300	7 150	650	650	650	9 100

KOD/TYP	Exploatering (mindre insatser)	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/9272	Etablering nya verksamhets och bostadsområden (gata/belysning)	1 000	800	1 000	1 000	1 000	3 800
	Summa Exploatering	1 000	800	1 000	1 000	1 000	3 800

KOD/TYP	Parker och lekplatser	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/RE/9215	Parker	0	150	50	50	50	300
NY/9903	Synliggöra och tillgänglighetsförbättra vattendragen i Vaggeryds kommun	500	0	500	0	500	1 000
NY/RE/9905	Lekplatser	100	1 200	0	1 200	0	2 400
NY/92014	Utterpassage (KS-Länsstyrelsen 100 tkr/5 år)	100	100	100	100	100	400
	Summa Parker och lekplatser	700	1 450	650	1 350	650	4 100

KOD/TYP	Maskiner- och bilar	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/RE/9225	Maskiner (påse)	600	600	400	400	400	1 800
NY/RE/9226	Bilar (påse)	300	300	200	200	200	900
	Summa Maskiner- och bilar	900	900	600	600	600	2 700

Not: Budgetberedningen uppmanar tekniska nämnden att jämföra äga bilar och maskiner med leasing.

Kultur och fritidsnämnd

KOD/TYP	Fritidsverksamhet	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
RE/NY/9401	Movalla, Vaggeryds IP investeringar i byggnader och maskinell utrustning (påse)	500	2 500	1 000	1 000	500	5 000
RE/NY/9420	Camping och friluftsliv (påse)	100	650	250	250	250	1 400
RE/NY/9421	Kommunala badplatser, utrustning (påse)	100	150	150	150	150	600
9434	Vaggeryds simhall	0	700	40 000	40 000	0	80 700
RE/9456	Hjortsjöns camping, upprustning av servicebyggnad och grävatten	100	0	0	0	0	0
	Summa Fritidsverksamhet	800	4 000	41 400	41 400	900	87 700

KOD/TYP	Kulturverksamhet	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/9424	Utrustning för teknikutveckling (påse)	150	175	175	175	175	700
NY/9431	Konstinköp (påse) + 310 tkr Sörgårdsskolan 2022	345	35	50	50	50	185
9432	Ny lokal Bissefällarsamlingen	0	300	0	0	0	300
9458	Kulturskolan - Instrument och teknisk utrustning	70	70	175	75	75	395
9459	Kulturutveckling (Kulturminnesvård, kommunikation, regionalt utbud)	0	450	250	250	250	1 000
	Summa Kulturverksamhet	565	1 030	650	550	550	2 780

Barn- och utbildningsnämnd

KOD/TYP	Barn- och utbildning	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/9222	Skolskjutsar angöring på landsbygd (påse)	75	75	75	75	75	300
9649	BUN arbetsmiljöåtgärder/ Inventarier/kök/Ny verksamhet	3 500	2 500	2 000	2 000	2 000	8 500
NY/9669	Sörgårdsskolan - Inventarier inne - verksamheten (hyresgästen)	0	3 400	0	0	0	3 400
9670	Nya Götafors skola, Vaggeryd (inventarier, BUN)	0	3 900	0	0	0	3 900
	Summa Barn- och utbildning	3 575	9 875	2 075	2 075	2 075	16 100

Socialnämnd

KOD/TYP	Socialnämnd	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9715	Arbetstekniska hjälpmedel	43	0	0	0	0	0
9716	Trygghetslarm teknik och implementering	817	0	0	0	0	0
9721	Nytt verksamhetssystem anskaffning	2 260	0	0	0	0	0
9722	Nytt verksamhetssystem implementering	1 500	0	0	0	0	0
9724	Välfärdsteknik SN (effektivitetshöjande)	949	0	0	0	0	0
9725	SN Inventarier generellt/Arbetsmiljöåtgärder	1 679	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
	Summa Socialnämnd	7 248	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000

Räddningstjänst

KOD/TYP	Räddningstjänst	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9810	Transportfordon	0	550	0	0	0	550
9821	Efterfordon	0	0	0	60	0	60
9824	Släck-/räddningsfordon, Skillingsaryd	0	4 100	0	0	0	4 100
9825	Båt + släp	0	0	200	0	0	200
9825	Båt + släp	0	0	200	0	0	200
9826	Ledningsfordon	0	0	800	0	0	800
9808	FIP-bil	0	0	600	0	0	600
9808	FIP-bil	0	0	600	0	0	600
9827	Skyddsutrustning	0	200	200	200	200	800
9828	Räddningsteknisk utrustning	0	200	200	200	200	800
	Summa Räddningstjänst	0	5 050	2 800	460	400	8 710

KOD/TYP	Krisberedskap	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9823	Beredskapshöjande åtgärder (CF)	300	300	300	300	300	1 200
NY	Rakel G2	0	0	0	0	400	400
	Summa Krisberedskap	300	300	300	300	700	1 600

Miljö- och byggnämnd

KOD/TYP	Miljö- och byggnämnden	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
NY/9913	Verksamhetssystem/digitalisering	0	500	0	500	0	1 000
	Summa Miljö- och byggnämnden	0	500	0	500	0	1 000

Teknisk nämnd – taxefinansierad verksamhet

Vatten och avloppsverksamhet (VA)

KOD/TYP	VA-verksamhet	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9279	VA Etablering nya verksamhets- och bostadsområden (påse)	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
9311	VA Ledningsförnyelse i befintliga va-ledningsnät (påse)	4 500	7 000	8 000	9 000	9 000	33 000
9318	VA Energisparåtgärder Skryd, Vryd, Hok (påse)	100	500	500	500	500	2 000
9349	Avloppspumpstationer förnyelse (påse)	1 000	0	1 100	0	1 200	2 300
9369	VA mindre reinvesteringar Va-anläggningar (verken) (påse)	400	800	800	800	800	3 200
9399	Anslutningsavgifter	-2 400	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000	-8 000
9951	Kapacitetsåtgärder och tillbyggnad avloppsreningsverk i Skillingaryd	5 000	0	0	0	0	0
9953	Förstärkning och ökad säkerhet av råvattentäkt	0	2 500	500	0	0	3 000
9375	Om- och nybyggnation PST av gamla avloppsreningsverket i Vaggeryd	100	4 900	0	0	0	4 900
9376/NY	Omvandlingsområde kommunalt VA utökat verksamhetsområde Rastad, Åhult utmed Fengen och Sandsjön	1 000	7 000	8 000	13 000	1 000	29 000
9377/NY	Säkerhetshöjande åtgärder VA anläggningar	0	500	500	500	500	2 000
9378/NY	Ökad redundans och leverans av dricksvatten (påse)	0	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
	Summa VA-verksamhet	10 700	23 200	19 400	23 800	13 000	79 400

Exploateringsverksamhet

Budget för olika exploateringsområden korrigeras om behov föreligger för att få rätt budget på rätt år samt en uppdaterad bedömning av inkomsterna relaterat till kommunens säljbara tomter. I denna budget har vissa exploateringsprojekt korrigerats på intäktsidan utifrån mer aktuell bedömning. Likaså har ett antal justeringar i rambudgeten för utgifterna gjorts av utförarnämnden (tekniska nämnden). Nedan redovisas budget för olika exploateringsområden. Dessa projekt kräver startbesked i KS innan de kan påbörjas.

Exploateringsområden - specifikation

Kod	KS ospecificerade projekt - Markinköp och tomtförsäljning	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9105	Markinköp exploatering	5 000	30 000	25 000	0	0	55 000
91050	Markinköp skattefinansierad verksamhet	0	0	0	0	0	0
9107	Försäljning småhustomter, exploatering	-3 000	0	0	0	0	0
9108	Försäljning verksamhetstomter exploatering	-2 000	0	0	0	0	0
91080	Försäljning fastigheter skattefinansierad verksamhet	0	0	0	0	0	0
Summa		0	30 000	25 000	0	0	55 000

Kod	Båramo (akt 976)	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
	Exploateringsverksamhet							
9105	Markinköp							
9108	Markförsäljning	-30 000	-50 000	-9 000	-11 475			-20 475
9288	Exploateringsutgifter Båramo industriområde	19 095						
	Skattefin. verksamhet							
92018	Gatubyggnad	12 400	3 000					
	Belysning							
	VA-verksamhet							
	VA utgifter	2 400						
9399	VA anslutningsavgifter	-1 500			-900			-900
Summa		2 395	-47 000	-9 000	-12 375	0	0	-21 375

STRATEGISK PLAN- OCH BUDGET VAGGERYDS KOMMUN 2023

Kod	Logpoint (akt 976)	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
ID 9105	Markinköp	30 000						
ID 9105	Fjärrvärme (VEAB)	1 750	13 700		11 600	400		12 000
9281	Exploateringsutgift verksamhetstomtmark	91 500						
9281	Arkeologi	2 500						
9281	Dikessystem	20 000	2 000				1 000	1 000
9281	Bredband inom industriområdet	1 000						
9281	Informationstavla E4 an	1 600						
9108	Markförsäljning	-102 800	-68 000	0	0	-140 000	0	-140 000
9281	Skogsförsäljning	-5 500	-500					0
	Taxefinansierad verksamhet							
9281	Va-system inom området (inkl. dagvattendammar)	11 700	300	300	1 300	1 000	3000	5 600
9399	Anslutningsavgifter möter VA	-5 200	-6 200	0	0	-12 500	0	-12 500
9399	VA anslutningsavgift Jönköpings kommun	10 000						
	Skattefinansierad verksamhet							
9281	Gator, gc-vägar, busshållplatser, naturmark mm.	22 500	5 000	5 500			2 000	7 500
9281	Trafikplats Riksväg 30	16 000						0
9281	Lastbilsparering (40 platser inhägnad med toalettbyggnad)							0
9281	Konstverk 3 stycken (bara ränta)	2 000						0
	Brandvatten							0
Summa		97 050	-53 700	5 800	12 900	-151 100	6 000	-126 400

Kod	Västra strand	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
9961	Exploateringsutgift tomtmark Västra strand i Vaggeryd	13 000						0
9107	Markförsäljning "småhustomter"	-12 950		-1 000				-1 000
	Taxefinansierad verksamhet							
9961	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år							0
9399	Anslutningsavgifter möter VA	-5 200		0	-700			-700
	Skattefinansierad verksamhet							
9961	Gatubyggnad och gatubelysning			1 000				1 000
Summa		-5 150	0	0	-700	0	0	-700

STRATEGISK PLAN- OCH BUDGET VAGGERYDS KOMMUN 2023

Kod	Östra strand	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
9206	Exploateringsutgift tomtmark Östra strand i Vaggeryd	600						0
9107	Markförsäljning "småhustomter"				-1 000	-4 000	-4 000	-9 000
	Taxefinansierad verksamhet							
92011	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år			7 000				7 000
9399	Anslutningsavgifter möter VA				-500	-500	-6 000	-7 000
	Skattefinansierad verksamhet							
92012	Gatubyggnad och gatubelysning			10 000				10 000
Summa		600	0	17 000	-1 500	-4 500	-10 000	1 000

Kod	Götarps hage	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
9957	Exploateringsutgift tomtmark 7 småhustomter V-ryd + 2 större tomter	5 400						0
9107	Markförsäljning "småhustomter"	-2 250		-500				-500
	Taxefinansierad verksamhet							
9958	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år - delområde 1	2 000		0				0
9399	Anslutningsavgifter möter VA - delområde 1 och 2	-1 950			-900			-900
	Skattefinansierad verksamhet							
9957	Gatubyggnad och gatubelysning	1 800		500				500
9957	Kommunal infrastruktur inkl. terrassering tomtmark, delområde 2							0
9957	Kommunal infrastruktur inkl. terrassering tomtmark östra området, delområde 1							0
Summa		5 000	0	0	-900	0	0	-900

Kod	Östermo	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
9962	Exploateringsutgift tomtmark		1 000	1 000				1 000
9108	Markförsäljning "verksamhetstomter"			-1 000	-300			-1 300
	Taxefinansierad verksamhet							
9963	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år	1 000		1 000				1 000
9399	Anslutningsavgifter möter VA			-300	-100			-400
	Skattefinansierad verksamhet							
9970	Gatubyggnad och gatubelysning och GC-väg	4 500	300	200				200
Summa		5 500	1 300	900	-400	0	0	500

Kod	Norr om travbanan	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
9105	Markinköp	1 800	11 400	43 000	0			43 000
9271	Exploateringsutgift tomtmark	2 000	1 000					0
9108	Markförsäljning "verksamhetstomter"		-7 000	-50 000	-7 000			-57 000
	Taxefinansierad verksamhet							
9964	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år		5 500					0
9399	Anslutningsavgifter möter VA		-400	-2 500	-1 500	-1 000		-5 000
	Skattefinansierad verksamhet							
92019	Gatubyggnad och gatubelysning och GC-väg	1 000	10 000	10 000				10 000
9805	Brandvatten		5 000	5 000				5 000
Summa		4 800	25 500	5 500	-8 500	-1 000	0	-4 000

Kod	Sörgården	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
9371	Exploateringsutgift tomtmark Sörgården i Skillingaryd	3 800		3 000				3 000
9107	Markförsäljning "småhustomter"	-1 000	-2 500	-1 300	-1 200			-2 500
	Taxefinansierad verksamhet							
9372	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år	2 600	500	2 500				2 500
9399	Anslutningsavgifter möter VA	-200	-500	-400	-1 100	-700		-2 200
	Skattefinansierad verksamhet							
9373	Gatubyggnad och gatubelysning	1 700		2 500				2 500
	Saneringskostnad	1 200						0
Summa		8 100	-2 500	6 300	-2 300	-700	0	3 300

Kod	Hok 14 tomter	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
92004	Exploateringsutgift tomtmark 14 småhustomter Hok		1 500	3 000				3 000
9107	Markförsäljning "småhustomter"				-2 500	-2 500	-2 500	-7 500
	Taxefinansierad verksamhet							
92006	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år		500	2 500				2 500
9399	Anslutningsavgifter möter VA				-400	-650	-1 900	-2 950
	Skattefinansierad verksamhet							
92005	Gatubyggnad och gatubelysning		1 000	2 000				2 000
Summa		0	3 000	7 500	-2 900	-3 150	-4 400	-2 950

STRATEGISK PLAN- OCH BUDGET VAGGERYDS KOMMUN 2023

Kod	Elektrifiering kombiterminal Båråmo	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
	Skattefinansierad verksamhet							
92003	Elektrifiering och uppgradering av kommunal järnvägsinfrastruktur	728		11 500	3 520	0	0	15 020
9107	Försäljning							0
91009	Bidrag Naturvårdsverket max 50 % av total utgift	-1 100		-5 924	-1 100	0	0	-7 024
Summa		-372	0	5 576	2 420	0	0	7 996

Kod	Kombiterminal etapp 2 Båråmo	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
9554	Nytt lastspår på kombiterminalen							0
9954	Ny lastyta på kombiterminalen inkl. beläggning	13 900						0
9954	Beläggning på befintlig lastyta	9 500						0
9954	Kombiterminal 3,9 mnkr beslutas i Ksau 15/1-2020 (enligt avtal med PGF, avtalet uppfyllts.)	3 900						0
Summa		27 300	0	0	0	0	0	0

Kod	Travbaneområdet söder Bondstorpsvägen	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
	Exploateringsverksamhet							
	Exploateringsutgift tomtmark							0
9108	Markförsäljning	-480	0	-1 500	-1 000			-2 500
	Taxefinansierad verksamhet							
	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år							0
9399	Anslutningsavgifter möter VA		-300	-300				-300
	Skattefinansierad verksamhet							
	Gatubyggnad och gatubelysning och GC-väg							0
Summa		-480	-300	-1 800	-1 000	0	0	-2 800

Kod	Gåråhov	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023-2026
	Exploateringsverksamhet							
	Exploateringsutgift tomtmark							0
9108	Markförsäljning		-2 000		-400			-400
	Taxefinansierad verksamhet							
	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år							0
9399	Anslutningsavgifter möter VA		-100	-200	-100			-300
	Skattefinansierad verksamhet							
	Gatubyggnad och gatubelysning och GC-väg							0
Summa		0	-2 100	-200	-500	0	0	-700

Kod	Götastrand	Budget 2011-2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Period 2023- 2026
	Exploateringsverksamhet							
	Exploateringsutgift tomtmark							
9107	Markförsäljning "småhustomter"							
	Taxefinansierad verksamhet							
	Vatten och avlopp - avskrivning 50 år							
9399	Anslutningsavgifter möter VA							
	Skattefinansierad verksamhet							
	Gatubyggnad och gatubelysning och GC-väg							
Summa								

PLATS FÖR ATT GÖRA SKILLNAD

**VAGGERYDS
KOMMUN**